

Rozwój przedsiębiorczości i polityka budżetowa w Lublinie

Raport opracowany na zlecenie:
Zarządu Związku Prywatnych Pracodawców
Lubelszczyzny
LEWIATAN

Przygotował zespół w składzie:

1. prof. dr hab. Marek Pawlak marek.pawlak0@gmail.com
2. dr Monika Łobaziewicz ml@un.pl
3. mgr Kalina Grzesiuk kgrzesiuk@gmail.com

Raport jest dostępny na stronie internetowej: www.bdkkpsk.info/opracowania

Lublin 2012

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Przedsiębiorczość w strategii Lublina.....	6
1.1. Aktualna Strategia Rozwoju Miasta Lublin oraz projekt wizji „Lublin 2020” a wsparcie lokalnej przedsiębiorczości	6
1.2. Wnioski do części pierwszej	10
2. Trendy rozwoju przedsiębiorczości w Lublinie i województwie lubelskim.....	11
2.1. Obraz przedsiębiorczości na terenie Lubelszczyzny na podstawie danych z Urzędów Statystycznych.....	11
2.1.1. Trendy demograficzne.....	11
3.1.2. Obraz przedsiębiorczości	15
2.2. Analiza spółek akcyjnych na podstawie wpisów do Krajowego Rejestru Sądowego ..	18
2.2.1. Wprowadzenie.....	18
2.2.2. Liczba spółek.....	19
3.2.3. Liczba spółek zarejestrowanych w kolejnych latach	20
2.2.4. Procent istniejących spółek w skali ogólnopolskiej.....	22
3.2.5. Liczba spółek wykreślonych w kolejnych latach	23
2.3. Wnioski do części drugiej	26
3. Polityka budżetowa w Lublinie.....	27
3.1 Porównanie budżetu miasta Lublina z wybranymi miastami.....	27
3.1.1 Analiza dochodów budżetowych porównywanych miast	27
3.1.2 Analiza wydatków budżetowych porównywanych miast	35
3.2. Analiza zmian budżetu miasta Lublina w latach 2005-2012	36
3.2.1. Analiza dochodów budżetowych miasta w latach 2005-2012	36
3.2.2. Analiza wydatków budżetowych miasta w latach 2005-2012	40
3.3. Struktura zrealizowanych dochodów miasta Lublina w latach 2002-2010.....	42
3.3.1. Struktura zrealizowanych dochodów budżetu miasta według źródeł	42
3.3.2 Struktura zrealizowanych dochodów budżetu miasta według kodów klasyfikacyjnych.....	44
3.4. Deficyt i dług publiczny Miasta Lublin w latach 2004-2012.....	45
3.5. Wnioski do części trzeciej.....	48

4. Podatki od nieruchomości jako element polityki budżetowej.....	50
4.1. Struktura dochodów z tytułu podatku od osób prawnych, fizycznych i pozostałych jednostek nieposiadających osobowości prawnej w porównywanych miastach	50
4.2. Porównanie wysokości stawek podatku od nieruchomości w rozpatrywanych miastach	51
4.3. Stawka podatku od nieruchomości – analiza dynamiczna	53
4.4. Wnioski do części czwartej	55
Podsumowanie	56
Załącznik	57

Wstęp

Prezentowany tu raport został przygotowany na zlecenie Zarządu Związku Prywatnych Pracodawców Lubelszczyzny „LEWIATAN” w okresie od listopada 2011 do stycznia 2012. Celem pracy zespołu przygotowującego opracowanie było zbadanie uwarunkowań rozwoju przedsiębiorczości w Lublinie i w województwie lubelskim przede wszystkim z punktu widzenia polityki budżetowej, a w szczególności podatkowej i podatków, które mają bezpośredni wpływ na przedsiębiorców.

Raport składa się z czterech części. W pierwszej starano się zidentyfikować politykę władz miasta w odniesieniu do przedsiębiorczości w szczególności politykę zawartą w strategii rozwoju Lublina. Jako główne źródło danych wykorzystano tu dokumenty: „Projekt Lublin 2020 – diagnoza, wizja oraz cele Lublina (założenia do dyskusji dla Rady Rozwoju Lublina – wersja druga), a także „Lublin 2020 – Projekt. Opracowanie przygotowane na trzecie posiedzenie Rady Rozwoju Lublina, Październik 2011”. W części drugiej postawiono sobie za cel przygotowanie diagnozy stanu przedsiębiorczości w Lublinie i województwie lubelskim a także występujących tu tendencji zmian. Za źródło informacji posłużyły tu sprawozdania urzędów statystycznych a także wyniki własnych badań dotyczących spółek akcyjnych zarejestrowanych w Lubelskim Oddziale Krajowego Rejestru Sądowego. W części trzeciej przedstawiono wyniki badań polityki budżetowej miasta w latach 2005-2012. Chodziło tu w szczególności o uwzględnienie tych elementów, które wiążą się z przedsiębiorczością. Budżet został tu potraktowany jako jeden z elementów wdrażania zadań związanych z przedsiębiorczością a sformułowanych w strategii rozwoju miasta. Część czwarta opracowania także dotyczy polityki budżetowej, ale skupiono się tu na analizie podatków od nieruchomości, przede wszystkim nieruchomości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Rozpatrywane tu podatki są istotnym elementem przychodów budżetowych, ale także mają istotny wpływ na stan i rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Na zakończenie opracowania przedstawiono podsumowanie i pewne wnioski w formie przede wszystkim wypunktowania zidentyfikowanych faktów i prawidłowości niż zaleceń dla decydentów.

Serdecznie dziękujemy Zarządowi Związku Prywatnych Pracodawców Lubelszczyzny „LEWIATAN”, a w szczególności Panu Dariuszowi Jodłowskiemu za inicjatywę współpracy. Mamy nadzieję, że informacje prezentowane w tym raporcie przyczynią się do jeszcze lepszych decyzji władz odpowiedzialnych za rozwój przedsiębiorczości w naszym mieście i województwie.

Autorzy raportu.

1. Przedsiębiorczość w strategii Lublina

1.1. Aktualna Strategia Rozwoju Miasta Lublin oraz projekt wizji „Lublin 2020” a wsparcie lokalnej przedsiębiorczości

Miasto Lublin w aktualnie obowiązującej Strategii Rozwoju jako pierwszy z celów strategicznych postawiło „Wzmocnienie dynamiki gospodarczej” oraz jako pierwszy cel operacyjny „Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości”. Zapisano tu, że „zostaną podjęte działania w celu zachęcenia mieszkańców i byłych mieszkańców do angażowania w rozwój przedsiębiorczości lub do działań wspierających rozwój i wzrost istniejących firm lokalnych. Specjalny nacisk zostanie położony na zachęcanie studentów, aby angażowali się w działalność przedsiębiorczą po ukończeniu edukacji w mieście.”¹ Podobnie w projekcie wizji rozwoju Miasta pn. „Lublin 2020” wyróżniono w ramach osi „Lublin – miasto przedsiębiorcze” cztery programy strategiczne:²

1. Przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych.
2. Wsparcie dla nowopowstających firm.
3. Wspieranie rozwoju priorytetowych sektorów gospodarki.
4. Współpraca z przedsiębiorcami i środowiskiem akademickim.

W projekcie „Lublin 2020” określono wizję i kierunki strategicznego rozwoju Lublina.

Wizja Lublina jest oparta na koncepcji „Lublin jako Miasto Inspiracji”. Koncentruje się ona na czterech zasadniczych cechach, które mają opisywać pożądany charakter Lublina. Autorzy projektu podkreślili istotność kształtowania przedsiębiorczości poprzez przyznanie temu zjawisku statusu jednej z czterech strategicznych osi rozwoju miasta.

Należy podkreślić, iż autorzy opracowania opierają swoje propozycje na tendencjach światowych pojawiających się w obszarze globalnych paradygmatów rozwojowych i odnoszą je przy uwzględnieniu lokalnej specyfiki do warunków Lublina.

Projekt strategii zawiera diagnozę stanu obecnego ze wskazaniem jego atutów oraz barier rozwojowych. Wśród nich pojawiają się również elementy z obszaru przedsiębiorczości. Zauważone zostaje charakterystyczne dla Lublina i wynikające z akademickiego charakteru miasta zaplecze wykwalifikowanych pracowników. Zwracana jest

¹ Strategia Rozwoju Miasta Lublin, cz. II, Lublin 2008, s. 9-10.

² Projekt dokumentu „Lublin 2020”, s. 33.

jednak także uwaga na zjawisko negatywne, jakim jest niska liczba podmiotów gospodarczych w relacji do liczby mieszkańców świadcząca o niskim poziomie przedsiębiorczości.

W obszarze przedsiębiorczości wizja przedstawiana jest następująco:

„Lublin w 2020 roku jest miastem przedsiębiorczym, z elastyczną i zdywersyfikowaną gospodarką opartą na nowoczesnych usługach i przemyśle, dostosowaną do wyzwań końca obecnej dekady. Lublin 2020, jest miastem przyjaznym dla inwestorów.”

W omawianym obszarze strategia zakłada realizację czterech zasadniczych celów strategicznych:

1. Polisektorowy rozwój przemysłu
2. Rozwój sektora Business Process Outsourcing (BPO)
3. Rozwój sektora IT
4. Rozwój sektora usług zdrowotnych

W ramach pierwszego celu autorzy wskazują, iż rozwój przemysłu w Lublinie powinien być oparty na kilku wiodących branżach (sektor przetwórstwa rolno – spożywczego, sektor samochodowy i maszynowy, sektor farmaceutyczny i biotechnologii oraz sektor energetyczny i energii odnawialnej – w przypadku rozpoczęcia eksploatacji gazu łupkowego). W ramach jego realizacji wymienione zostają m. in. takie działania jak: rozwój współpracy z uczelniami, stworzenie nowego systemu zachęt i ulg podatkowych w celu przyciągnięcia poddostawców i kooperantów, stworzenie warunków dla nowych inwestycji przez rozwój stref ekonomicznych, budowa klasterów czy wsparcie budowy lokalnych championów (planowany program Ministerstwa Gospodarki promujący lokalne firmy za granicą).

Rozwój sektora BPO a zwłaszcza w zakresie outsourcingu wiedzy (Knowledge Process Outsourcing) zakłada rozwój takich działalności jak: zdalne nauczanie, edukacja, telemedycyna czy usługi prawne. Działania w ramach tego celu obejmują m. in. wsparcie współpracy z uczelniami, partnerstwo z globalną firmą doradczą i poszukiwanie inwestorów, budowę klasterów czy też realizację programu wsparcia dla deweloperów budujących powierzchnie biurowe.

Cel trzeci dotyczy rozwoju sektora IT poprzez stworzenie Lubelskiej Wyżyny IT. Jej działalność opierałaby się przede wszystkim na budowie współpracy biznesu z uczelniami, uruchomieniu inkubatora ICT czy realizacji parku biurowego w Specjalnej Strefie Ekonomicznej.

Ostatni z zakładanych celów strategicznych zakłada rozwój sektora usług zdrowotnych. Realizowany powinien być poprzez wspieranie współpracy biznesu z uczelniami, wspólnego z miastem projektu promocji miasta, jako miejsca oferującego specjalistyczne usługi medyczne oraz realizacji w okolicach Uniwersytetu Medycznego parku medyczno – biurowego.

W ramach osi przedsiębiorczości autorzy proponują także szereg działań stanowiących wsparcie lokalnej przedsiębiorczości. Wśród nich:

1. Powołanie Rady Rozwoju Lublina,
2. Organizacja cyklicznych spotkań z Prezydentem Miasta
3. Stworzenie Lubelskiego Technopolis, w tym:
 - a. System preinkubacji na lubelskich uczelniach
 - b. Inkubacja firm z sektora ICT i innych priorytetowych dla miasta sektorów
 - c. Stworzenie systemu koordynacji tworzenia mikroprzedsiębiorstw i systemu wsparcia dla istniejących firm,
 - d. Stworzenie systemu tworzenia przedsiębiorstw odpryskowych przy uczelniach
 - e. Stworzenie zespołu do kreowania innowacji we współpracy uczelnia – przedsiębiorcy
 - f. Stworzenie systemu informacji o możliwościach uzyskania dokapitalizowania dla firm perspektywicznych
4. Stworzenie systemu kreacji firm z przemysłów kreatywnych (kultura, sztuka)
5. Stworzenie systemu wsparcia rozwoju przedsiębiorczości przez instytucje edukacyjne
6. Tworzenie miejsc spotkań kreatywnej i przedsiębiorczej młodzieży
7. Powołanie Agencji Rozwoju Regionalnego – mającej stanowić platformę dialogu administracja – biznes
8. Organizacja misji przyjazdowych przedstawicieli biznesu, mediów i innych organizacji
9. Realizacja kampanii promocyjnej Lublina – jako miejsca szanującego przedsiębiorców i dobrej lokalizacji dla własnego biznesu.

Układ strategii opiera się na osiach rozwojowych, z których wynikają programy rozwojowe (pojęcie zastosowano ze względu na wstępny stopień zaawansowania prac przygotowawczych), w przypadku osi dotyczącej przedsiębiorczości projekt strategii nie opisuje konkretnych projektów do realizacji, jedynie ogólne programy.

W ramach osi wyróżniono cztery programy strategiczne:

- I. Przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych,
- II. Wsparcie dla nowopowstających firm
- III. Wspieranie rozwoju priorytetowych sektorów gospodarki
- IV. Współpraca z przedsiębiorcami i środowiskiem akademickim

Program dotyczący przygotowania nowych terenów inwestycyjnych obejmuje cztery propozycje działań. Po pierwsze należy, zdaniem autorów strategii, dokończyć uzbrajanie terenów Lubelskiej Podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Mielcu. Działanie to posiada już określony budżet oraz termin realizacji. Kolejna propozycja dotyczy powiększenia obszaru omawianej strefy o:

- Włączenie nowych obszarów Uniwersytetu Przyrodniczego,
- Włączenie terenów prywatnych przy ul. Grygowej i ul. Rataja,
- Włączenie części terenów Hajdowa
- Włączenie części terenów odlewni i b. Daewoo Motor Polska

Trzecie z wymienianych działań dotyczy wspierania tworzenia strefy gospodarczej na Bursakach. Jej rozwojowi miałyby, zdaniem autorów, sprzyjać lokalizacja w jego sąsiedztwie znaczącej inwestycji koncernu IKEA. Jej rozwojowi sprzyja także prowadzona w pobliżu rozbudowa infrastruktury komunalnej. Zakładane działania miasta, ze względu na fakt, iż tereny te stanowią własność prywatną, miałyby ograniczać się do wsparcia w poszukiwaniu nabywców nieruchomości.

Ostatnim z wymienianych w tym programie strategicznym działaniem jest stworzenie dużej strefy gospodarczej poza obecnymi granicami miasta. Ta propozycja oparta jest na fakcie budowy obwodnicy zapewniającej sprawne połączenie logistyczne oraz na możliwości zapewnienia terenów odpowiednich do zakładania wielkich firm (np. parków logistycznych).

Drugim programem strategicznym jest zapewnienia wsparcia dla nowopowstających firm. Pierwszym z działań podejmowanych już od X.2011 roku w Lublinie jest realizacja projektu „Zacznij biznes w Lublinie”. Jest to projekt nakierowany na kształtowanie kultury

przedsiębiorczości, wsparcie systemu tworzenia nowych firm oraz promocję samozatrudnienia.

Trzeci program dotyczy wspierania priorytetowych sektorów gospodarki. Pierwsze działanie, które jest już częściowo realizowane to rozwój sektora Business Process Outsourcing. W Lublinie funkcjonują już duże podmioty realizujące tego typu działalność. Zdaniem autorów strategii Lublin posiada duży potencjał dla dalszego jego rozwoju.

Działaniem, które jest już także realizowane w ramach tego programu jest stałe doradztwo firmy konsultingowej najlepiej o charakterze globalnym, mających wśród swoich klientów wielkie światowe koncerny, mogące stać się znaczącymi inwestorami.

Branżą, która zdaniem autorów omawianej tu strategii ma perspektywy rozwoju w Lublinie, jest branża IT. Przywoływane jest tu tworzenie się Wschodniego klastra IT. W ramach jego funkcjonowania przygotowany jest projekt „Lublin IT Upland – Lubelska Wyżyna IT”, który obejmuje takie działania jak: tworzenie kierunków studiów podyplomowych z informatyki i rozwój specjalizacji na studiach niższego szczebla, uruchomienie inkubatora ICT, realizacja parku biurowego w Specjalnej Strefie Ekonomicznej oraz targi i konferencje.

Ostatnim z wymienianych programem strategicznym jest rozbudowywanie współpracy przedstawicieli miasta z przedsiębiorcami. Przejawem tych działań są organizowane stale od V.2011 roku cykliczne spotkania Prezydenta Lublina oraz funkcjonowanie Rady Rozwoju Lublina, w której skład wchodzi także przedsiębiorcy, a która w ramach swoich kompetencji zajmuje się m. in. konsultacjami treści kolejnych, corocznie aktualizowanych strategii miasta.

1.2. Wnioski do części pierwszej

1. Już pobieżna analiza zapisów zawartych w omawianych tu doku netach strategicznych wskazuje na planowane liczne działania mające na celu rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Biorą one pod uwagę specyfikę miasta i regionu, występujące tu tradycje i możliwości lokalne.
2. W ramach sformułowań strategicznych działań i celów nie stwierdzono jednak, jaka ma być pierwszoplanowa wizja naszego miasta. Czy ma to być na przykład miasto przede wszystkim przedsiębiorcze nastawione na rozwój przemysłu, czy może miasto przede wszystkim nastawione na rozwój kultury i szkolnictwa wyższego.

2. Trendy rozwoju przedsiębiorczości w Lublinie i województwie lubelskim

W tej części raportu starano się zidentyfikować, jaki jest obecnie stan przedsiębiorczości w Lublinie i w województwie lubelskim oraz jakie występują tu trendy.

Dokonano tu także pewnych porównań. W ich ramach obok Lublina wzięto pod uwagę kilka innych miast, mianowicie: Rzeszów, Kielce, Białystok, Bydgoszcz i Gliwice. Rzeszów, Kielce i Białystok uwzględniono dlatego, że są tak samo jak Lublin zlokalizowane we wschodniej części Polski, ponadto województwo rzeszowskie ma porównywalną liczbę mieszkańców do województwa lubelskiego (według danych rocznika demograficznego 31 grudnia 2010 roku w województwie lubelskim mieszkało 2 151 895 osób a w podkarpackim 2 103 505 osób)³. Bydgoszcz jako miasto ma porównywalną liczbę mieszkańców do Lublina (według danych Rocznika demograficznego 31 grudnia 2010 w Bydgoszczy mieszkało 356 177 osób, a w Lublinie 348 450 osób)⁴. Gliwicki region KRS ma porównywalną do lubelskiego liczbę spółek akcyjnych (około 200).

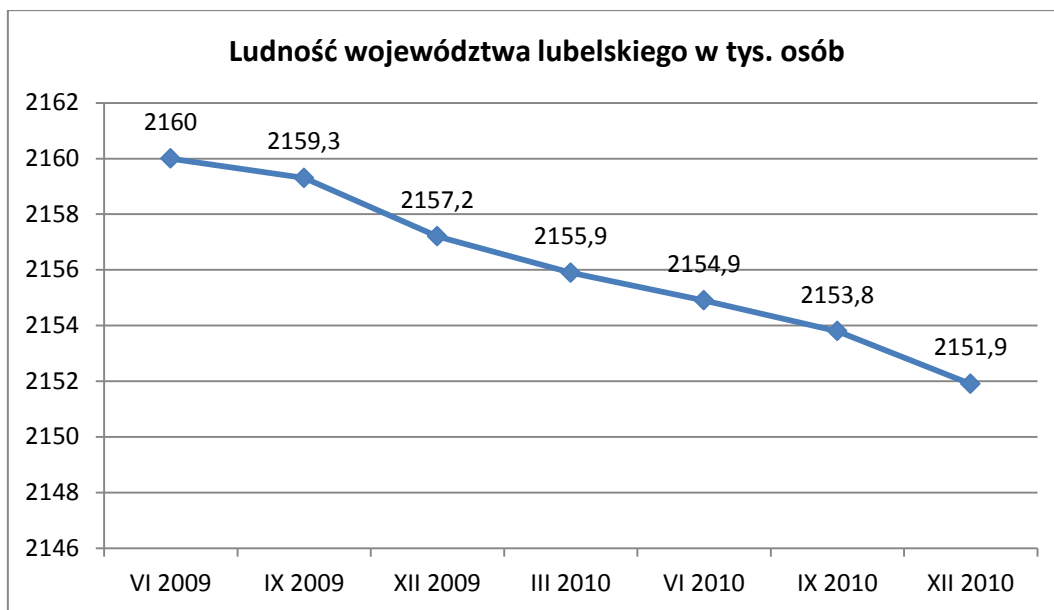
2.1. Obraz przedsiębiorczości na terenie Lubelszczyzny na podstawie danych z Urzędów Statystycznych

2.1.1. Trendy demograficzne

Przed rokiem 1989 Lublin i województwo lubelskie był uznanym regionem przemysłowym. Istniały tu duże i prężne zakłady produkcyjne. Obecnie przemysł lubelski jest z złym stanie nie licząc trzech dużych zakładów: Puławskich Azotów, WSK Świdnik i Bogdanki. Skutkiem braku miejsc pracy nasz region zaczął się wyludniać. Obraz tego zjawiska od czerwca 2009 do grudnia 2010 przedstawiono na rys. 2.1. dla całego województwa

³Rocznik demograficzny 2011, Zakład Wydawnictw Statystycznych, Warszawa 2011, s. 36

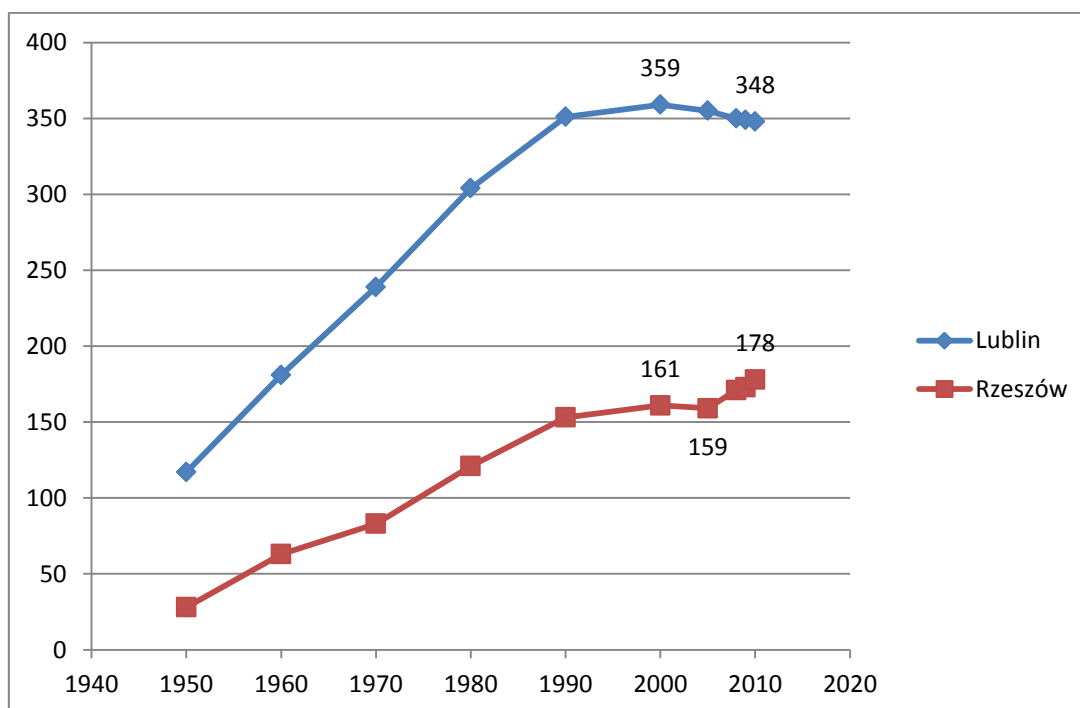
⁴Rocznik demograficzny 2011, Zakład Wydawnictw Statystycznych, Warszawa 2011, s. 42

Rys. 2.1. Ludność województwa lubelskiego

Źródło: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/lublin/ASSETS_biul_I_kw_2011.pdf

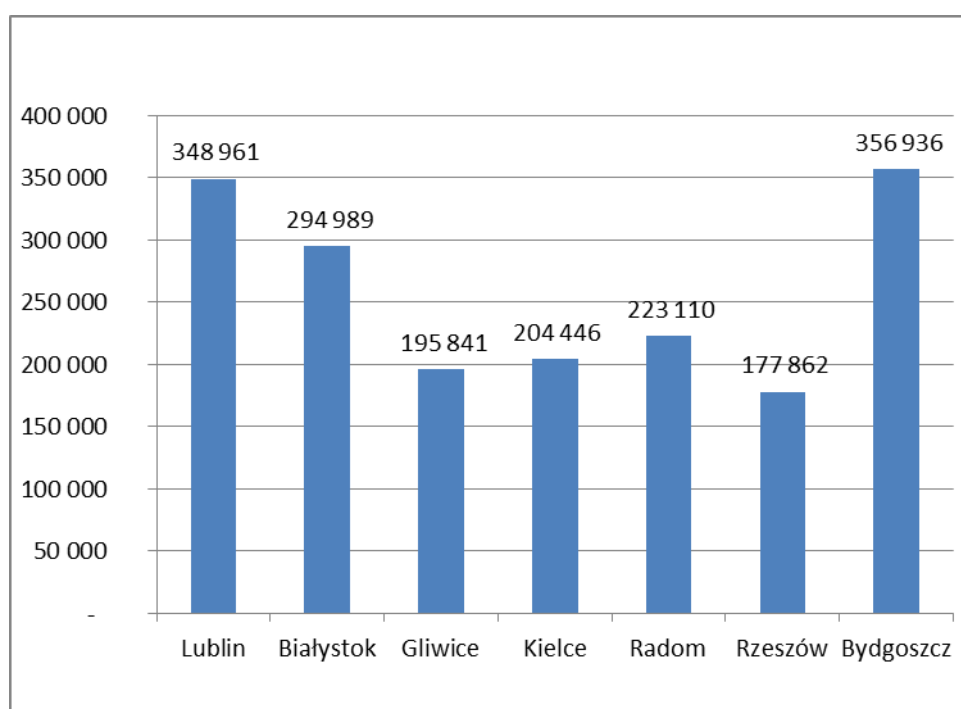
Zmniejsza się także w ostatnich latach liczba mieszkańców Lublina. Obraz tego zjawiska przedstawiono na rys. 2.2. Do roku 2000 Lublin rozwijał się dynamicznie w sensie demograficznym. Później nastąpiło załamanie i spadek liczby ludności. Dla porównania przedstawiono także dane dla Rzeszowa. Jest to miasto znacznie mniejsze z punktu widzenia liczby ludności, ale tutaj malejącego trendu liczby ludności nie odnotowano.

Rys. 2.2. Ludność Lublina i Rzeszowa w tys. osób

Źródło: przygotowano na podstawie Rocznika demograficznego 2011, s. 91

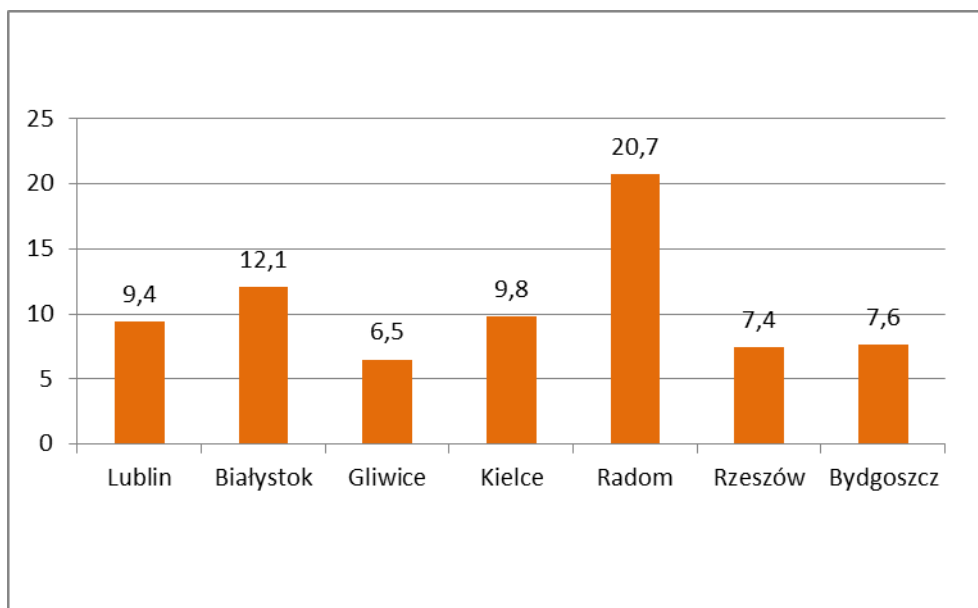
Liczba mieszkańców miast przyjętych do porównania w dalszych częściach raportu została przedstawiona na rus. 2.3. Jak to już wcześniej sygnalizowano, najbardziej zbliżonym wielkością do Lublina miastem jest Bydgoszcz. Pozostałe, rozpatrywane miasta są mniejsze lub znacznie od Lublina i Bydgoszczy.

Rys. 2.3. Liczba mieszkańców miast przyjętych do porównania na dzień 31.VI.2010 roku
Źródło: przygotowano na podstawie komunikatu GUS.

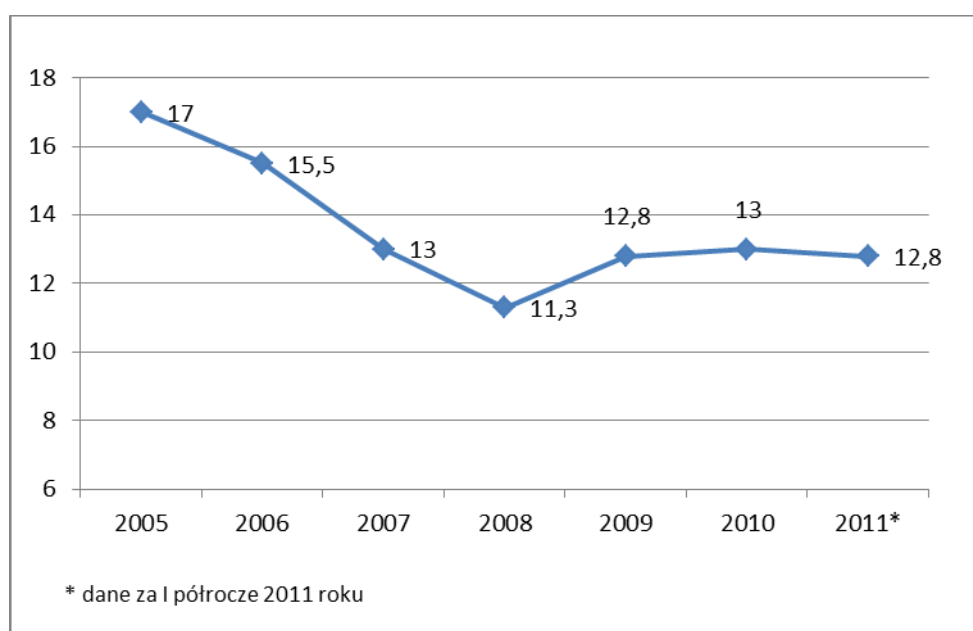
Istotna z punktu widzenia analizy sytuacji gospodarczej w porównywanych miastach wydaje się także być analiza poziomu bezrobocia mierzona stopą bezrobocia.

Jak wykazują oficjalne dane statystyczne poziom bezrobocia w Lublinie jest na średnim poziomie. Wyższą stopę notuje się w Białymstoku i Kielcach oraz w Radomiu. Radom w szczególny sposób wyróżnia się na tle porównywanych miast ze stopą ponad dwukrotnie wyższą niż w następnym w kolejności mieście. Na poziomie niższym niż w Lublinie stopa bezrobocia jest w Gliwicach, Rzeszowie i Bydgoszczy. Szczegółowe wartości zostały przedstawione na rysunku 2.4.

Rys. 2.4. Stopa bezrobocia rejestrowanego w miastach przyjętych do porównania na dzień 31.XI.2011 roku
 Źródło: przygotowano na podstawie Rocznika danych publikowanych przez Miejskie Urzędy Pracy.

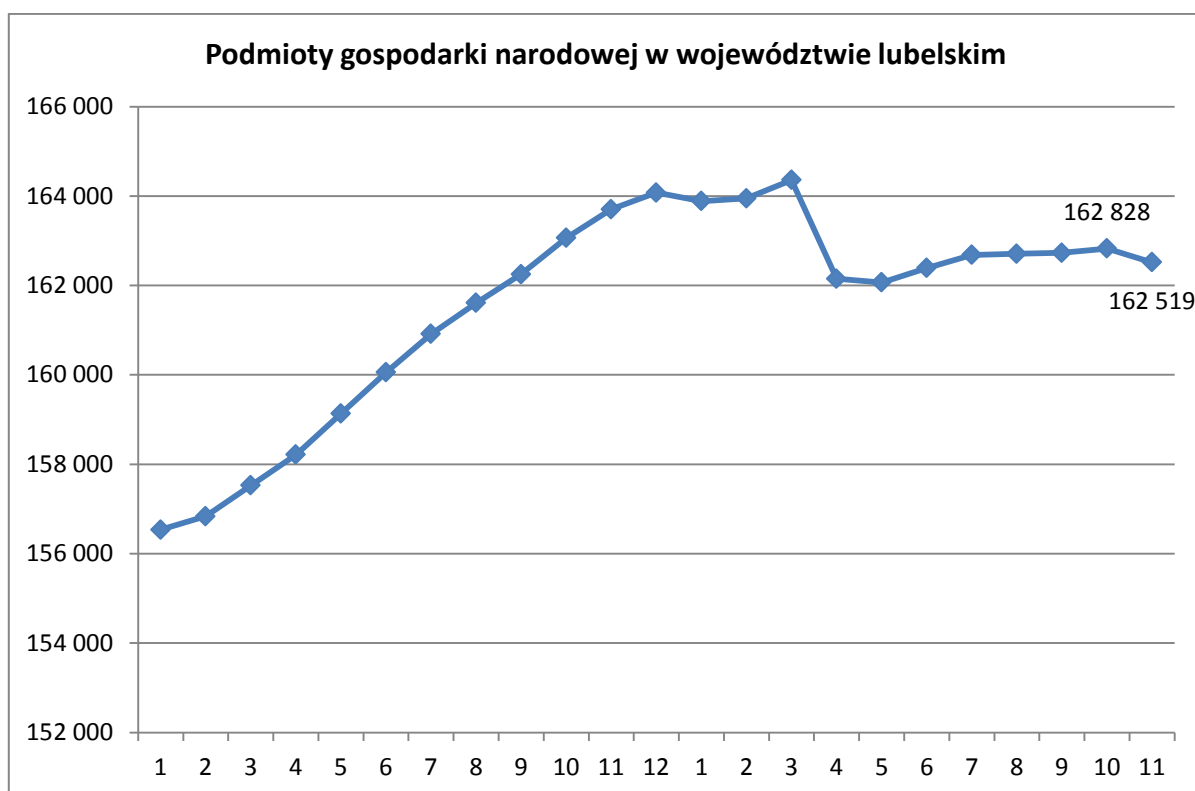
Na rysunku 2.5 została przedstawiona dynamika zmiany stopy bezrobocia rejestrowanego w Lublinie w latach 2005 – I półrocze 2011 roku. Widać, iż w latach 2005-2008 sytuacja w omawianym zakresie ulegała rokrocznej poprawie. Jednak tendencja ulega odwrócenia od roku 2009, w którym zanotowano pierwszy wzrost stopy bezrobocia. Dane za 2011 rok wskazują na spadek stopy, należy jednak pamiętać, iż są to dane jedynie za pierwsze półrocze tego roku.

Rys. 2.5. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie lubelskim w latach 2005 - 2011
 Źródło: przygotowano na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego
http://www.stat.gov.pl/lublin/22_PLK_HTML.htm

3.1.2. Obraz przedsiębiorczości

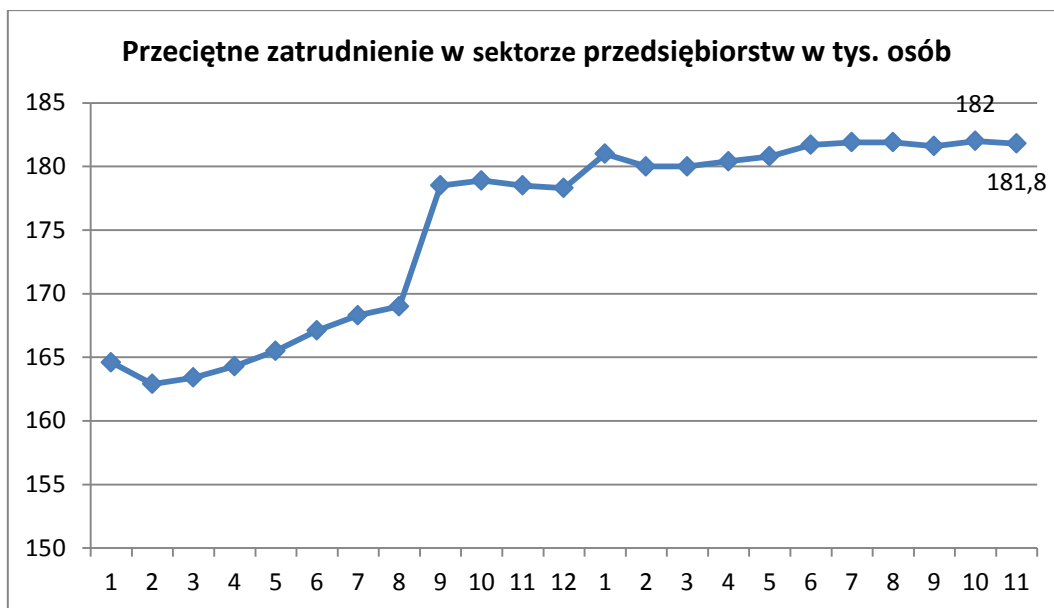
W ostatnim czasie pogorszył się także znacznie trend liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie województwa lubelskiego. Przedstawiono to na rys. 2.6. O ile w roku 2010 widać było wyraźnie rosnący trend liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie naszego województwa, o tyle roku 2011 trend ten wyraźnie się załamał i w listopadzie 2011 odnotowano spadek liczby podmiotów w relacji do października 2011.

Rys. 2.6. Podmioty gospodarki narodowej w województwie lubelskim w okresie od stycznia 2010 do listopada 2011 wg danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego

Źródło: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/lublin/ASSETS_Komunikat_LISTOPAD_2011x.pdf
30.12.2011

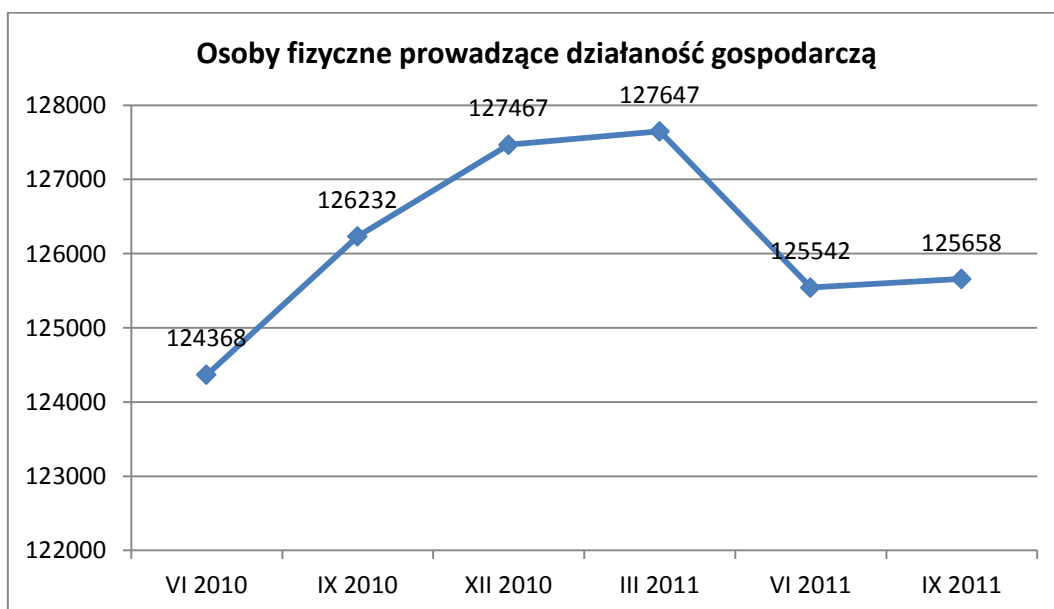
W podobny sposób przedstawia się sytuacja odnośnie zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, co zilustrowano na rys.2.7. Tutaj także widać było w roku 2010 tendencję rosnącą i jej załamanie w roku 2011. W listopadzie 2011 roku zatrudnienie wynosiło 181,8 tys. i zmniejszyło się ono w relacji do października, kiedy to wynosiło 182 tys. osób.

Rys. 2.7. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw od stycznia 2010 do listopada 2011
 Źródło: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/lublin/ASSETS_Komunikat_LISTOPAD_2011x.pdf

30.12.1011

Niepokojące zjawiska można także odnotować przy analizie liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, co przedstawiono na rys. 2.8. Tutaj także w drugiej połowie roku 2010 i na początku 2011 można było zauważyć tendencję wzrostową. Później nastąpił wyraźny spadek liczby podmiotów i niewielki wzrost pod koniec 2011 roku.

Rys. 2.8. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na terenie województwa lubelskiego

Źródło: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/lublin/ASSETS_biul_III_kw_2011_internet.pdf

30.12.2011

Warto także zwrócić uwagę na zmiany w liczbie nowo utworzonych miejsc pracy w województwie lubelskim w kolejnych latach. W przypadku analizy tego zjawiska (rys. 2.9)

trudno jest mówić o jakiejś stałej tendencji. W latach 2009-2010 widać znaczący wzrost, jednak dane za I półrocze 2011 roku zdają się wskazywać na powrót tendencji spadkowej.

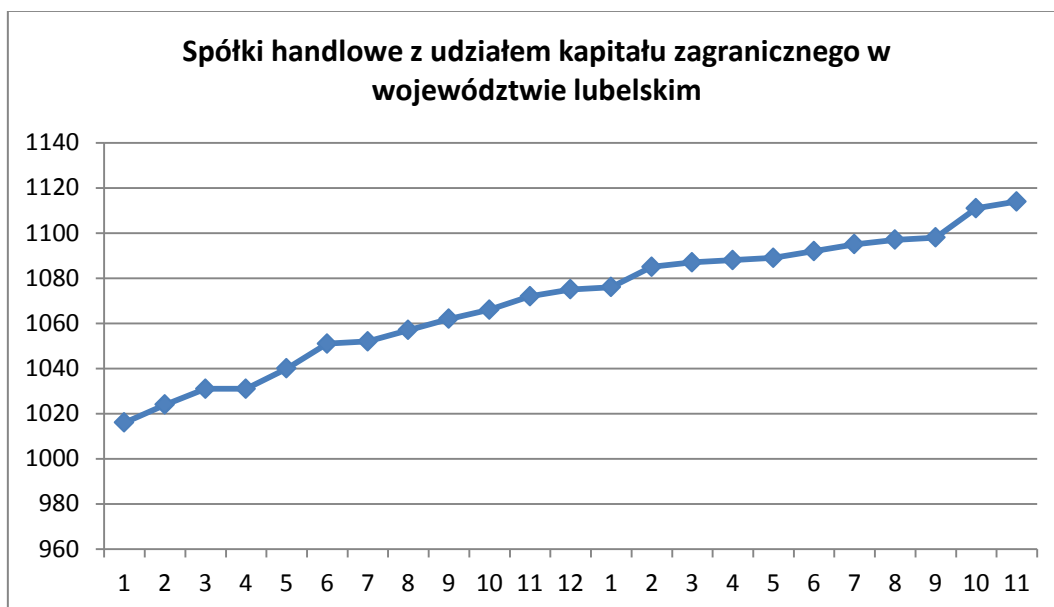
Rys. 2.9. Liczba nowoutworzonych miejsc pracy w województwie lubelskim
Źródło: opracowano na podstawie Roczników statystycznych województwa lubelskiego

Obok tych niekorzystnych zjawisk można także odnotować trendy pozytywne. Według danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego zwiększa się stale liczba spółek handlowych działających na terenie województwa lubelskiego, co przedstawiono na rys. 2.10 i liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego, co pokazano na rys. 2.11.

Rys. 2.10. Liczba spółek handlowych w województwie lubelskim w okresie od stycznia 2010 do listopada 2011 wg danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego

Źródło: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/lublin/ASSETS_Komunikat_LISTOPAD_2011x.pdf
30.12.1011

Rys. 2.11. Liczba spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego w województwie lubelskim w okresie od stycznia 2010 do listopada 2011 wg danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego

Źródło: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/lublin/ASSETS_Komunikat_LISTOPAD_2011x.pdf

30.12.1011

Na podstawie tego krótkiego przeglądu można odnotować szereg niekorzystnych zjawisk: wyludnianie się naszego regionu, załamanie trendów wzrostowych odnośnie liczby podmiotów gospodarczych, przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, nowoutworzonych miejsc pracy w województwie lubelskim. Pozytywnym zjawiskiem jest stale rosnąca liczba spółek handlowych w naszym województwie i rosnąca liczba spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego.

2.2. Analiza spółek akcyjnych na podstawie wpisów do krajowego rejestru sądowego

2.2.1. Wprowadzenie

W tej części opracowania przedstawiono dane i pewne wnioski dotyczące spółek akcyjnych zarejestrowanych w lubelskim oddziale Krajowego Rejestru Sądowego. Przedmiotem analiz stały się jedynie spółki akcyjne, będące zazwyczaj formą prawną największych przedsiębiorstw, oferujących też z zasady najwięcej miejsc pracy. Z zasady jedynie spółki akcyjne z racji potencjału kapitałowego są w stanie wytwarzać zaawansowane

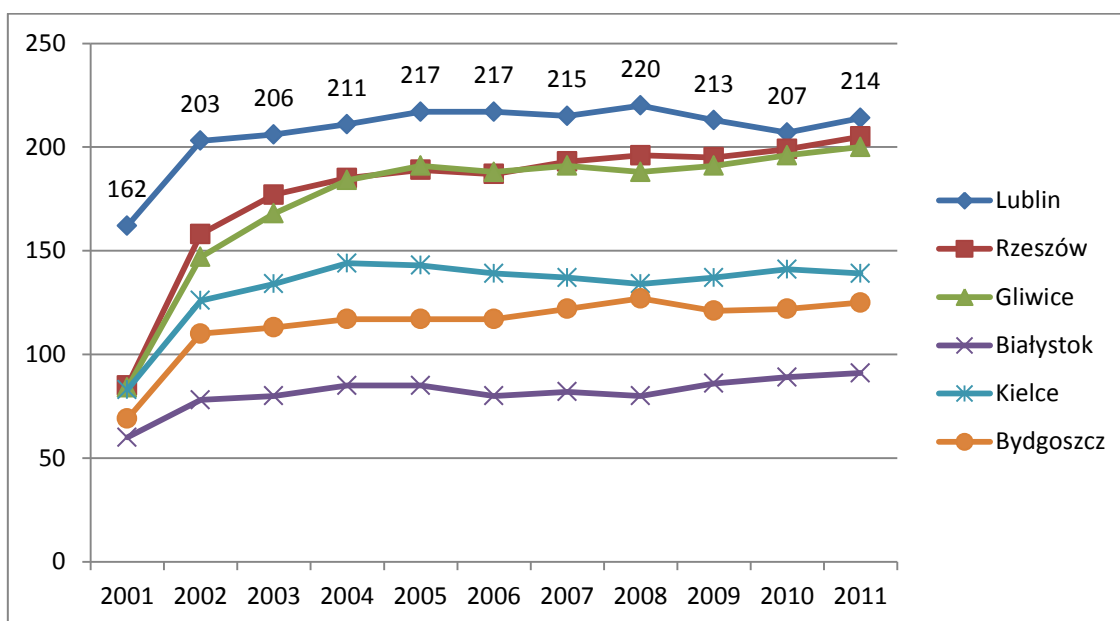
technologicznie produkty i w oparciu o takie produkty nawiązywać walkę konkurencyjną w szerszym zakresie niż tylko zakres lokalny.

Analizy zostały przeprowadzone w oparciu o publikacje zamieszczane w Monitorze Sądowym i Gospodarczym od marca 2001 roku, kiedy to rozpoczęto wydawanie tego czasopisma, do końca roku 2011 (do listopada 2011). Należy pamiętać, że porównania za lata 2001 i 2002 mogą być nieco zniekształcone faktem, że spółki zaczęły wtedy publikować swoje dane, a niektóre robiły to z opóźnieniem. Tym niemniej w roku 2003 i w następnych sytuacja się ustabilizowała i obraz jest bardziej adekwatny do rzeczywistości.

2.2.2. Liczba spółek

Pierwszym z rozpatrywanych wskaźników była liczba spółek akcyjnych istniejących na koniec roku. Za spółkę istniejącą uważa się taką, która została zarejestrowana przed 31 grudnia rozpatrywanego roku i nie została wykreślona do 31 grudnia. Za spółkę wykreśloną uważa się taką, dla której w Monitorze Sądowym i Gospodarczym ukazało się ogłoszenie „WYKRESLENIE WSZYSTKICH WPISÓW Z KRAJOWEGO REJESTRU SPÓŁEK”. W grupie spółek zarejestrowanych są zatem także spółki znajdujące się w stanie likwidacji oraz w stanie upadłości.

Na rys 2.12 przedstawiono liczbę spółek w rozpatrywanych województwach (w oddziałach KRS) w kolejnych latach.

Rys. 2.12. Liczba spółek w kolejnych latach
Źródło: opracowanie własne

W przypadku Lublina można zauważyć malejący trend liczby spółek w latach 2008-2010 i poprawę w roku 2011. Takiego malejącego trendu nie widać w przypadku innych miast. W przypadku Rzeszowa i Gliwic widać wyraźnie rosnący trend liczby spółek w latach 2009-2011. O ile na początku rozpatrywanego okresu (lata 2001-2011) widać było wyraźną różnicę liczby spółek między Rzeszowem, Gliwicami i Lublinem, to w roku 2011 różnice te prawie zupełnie zanikają. Można tu zaobserwować wyraźnie stagnację panującą w Lublinie i pogorszenie się sytuacji w ostatnich latach w relacji do rozwijającego się Rzeszowa i Gliwic.

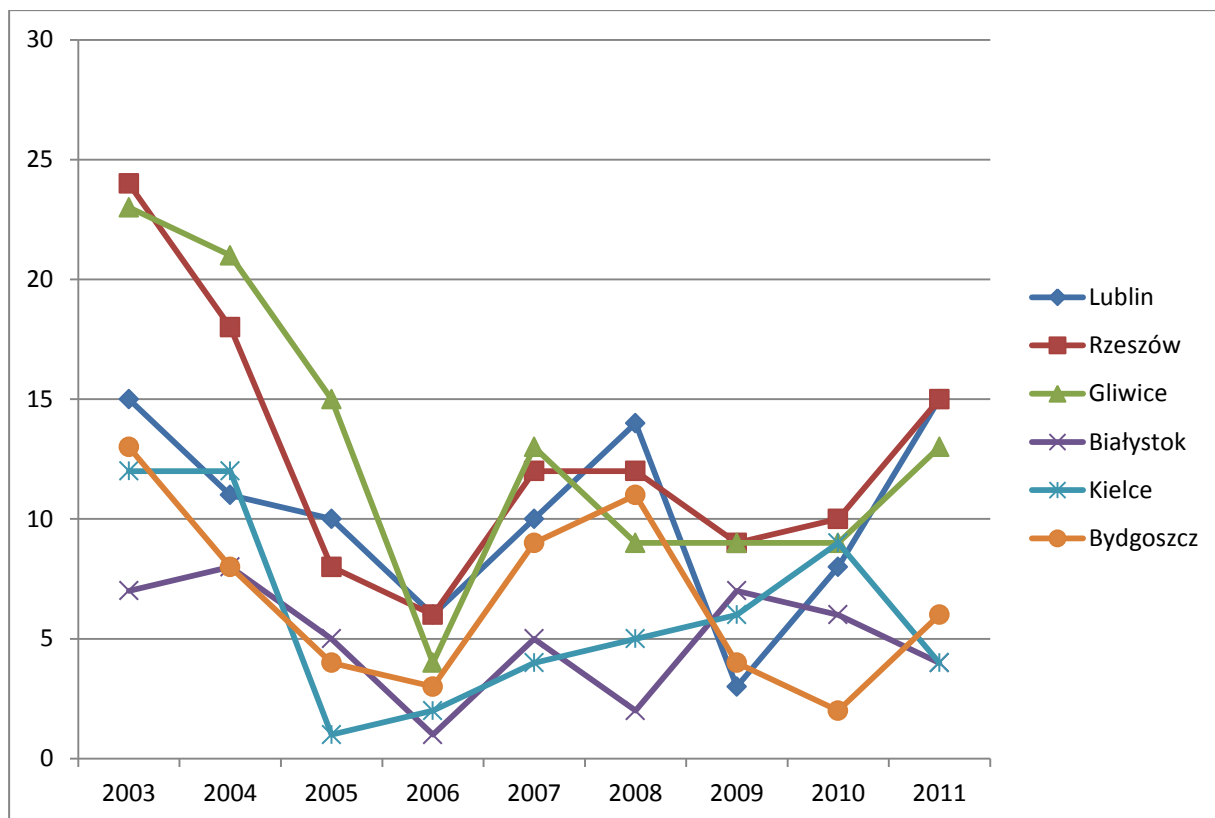
Na rys. 2.13 przedstawiono liczbę spółek akcyjnych w skali ogólnopolskiej w kolejnych latach. W tym przypadku widać stałą tendencję wzrostową z niewielkim załamaniem w latach 2005-2006. Bardzo dobrym jest rok 2011, przy czym zebrano tu dane jedynie do połowy grudnia.

Rys. 2.13. Liczba spółek akcyjnych w skali ogólnopolskiej w kolejnych latach
Źródło: opracowanie własne

3.2.3. Liczba spółek zarejestrowanych w kolejnych latach

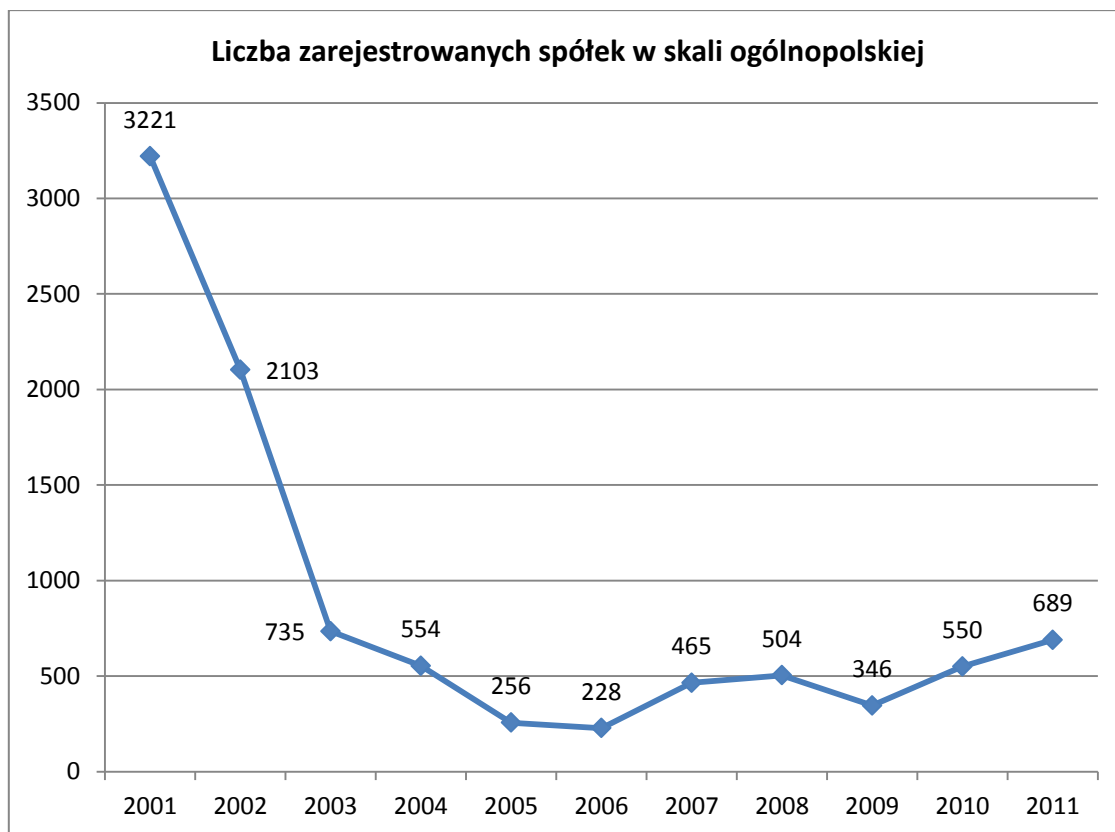
Kolejnym z rozpatrywanych wskaźników była liczba spółek zarejestrowanych w kolejnych latach. Za spółkę zarejestrowaną w danym roku uważa się taką, dla której opublikowano pierwszy wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym pomiędzy dniem 1 stycznia a 31 grudnia. Przebieg zmian tych wskaźników dla rozpatrywanych województw pokazano na rys. 2.14.

Rys. 2.14. Liczba spółek zarejestrowanych w kolejnych latach
Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z zaprezentowanych danych, sytuacja w Lublinie jest lepsza od sytuacji w Kielcach, Białymstoku i Bydgoszczy, ale gorsza od Rzeszowa i Gliwic. Prawie we wszystkich latach rozpatrywanego okresu w Rzeszowie i w Gliwicach zarejestrowano więcej spółek akcyjnych niż w Lublinie. Sytuacja jest szczególnie wyraźna w latach 2009-2010, kiedy to w Rzeszowie i w Gliwicach zarejestrowano wyraźnie większą liczbę spółek niż w Lublinie. Należy też jednak zauważyć wzrost liczby rejestrowanych w Lublinie spółek w latach 2009-2011. Jest to szczególnie wyraźnie widoczne na tle bardzo niekorzystnego roku 2009, w którym zarejestrowano jedynie 3 spółki akcyjne.

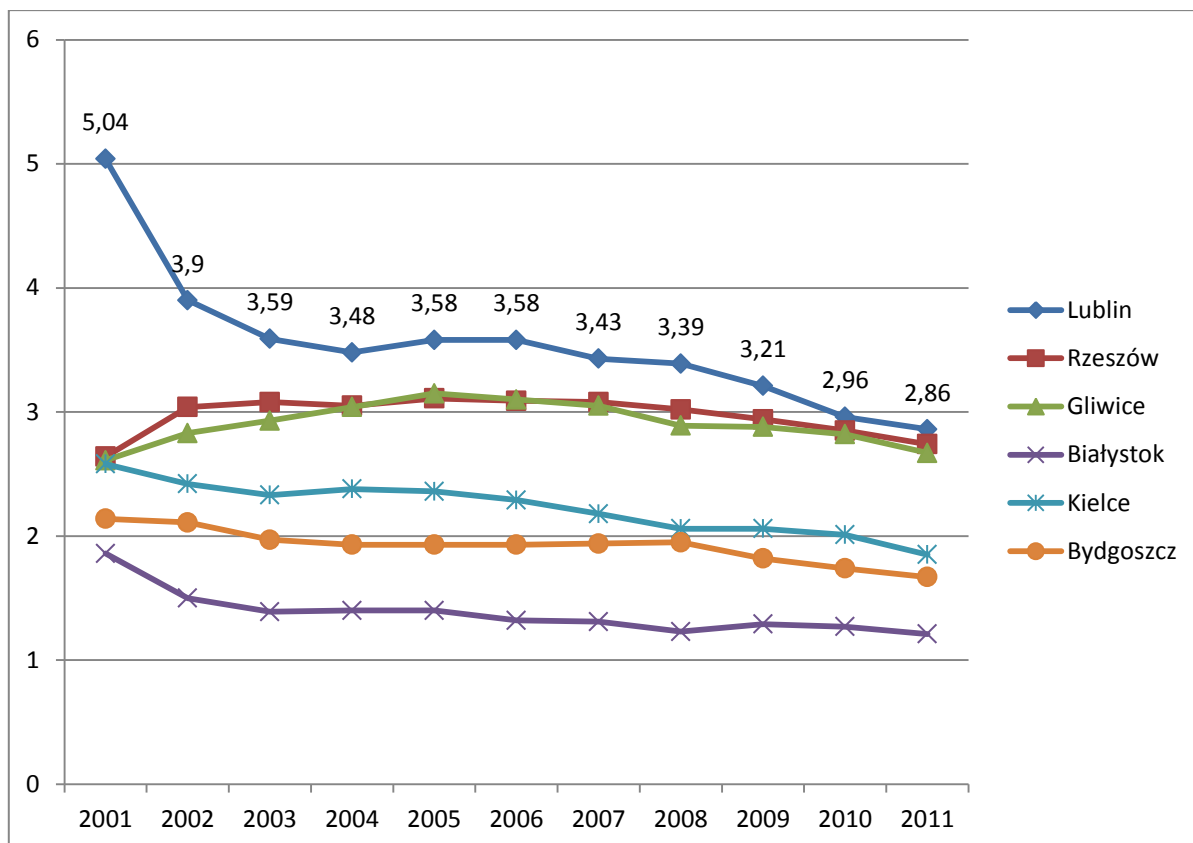
Dla porównania na rys. 2.15 przedstawiono liczbę spółek akcyjnych zarejestrowanych w Polsce w kolejnych latach. Widać tutaj tendencję wzrostową od roku 2006 z pewnym załamaniem w roku 2009. Szczególnie korzystny jest rok 2011 kiedy to do 7 grudnia zarejestrowano 689 nowe spółki. Należy się spodziewać, że sytuacja na 31 grudnia będzie jeszcze korzystniejsza.

Rys. 2.15. Liczba spółek akcyjnych zarejestrowanych w Polsce w kolejnych latach
Źródło: opracowanie własne

2.2.4. Procent istniejących spółek w skali ogólnopolskiej

Kolejnym z rozpatrywanych wskaźników jest procent spółek istniejących w danym województwie (obszarze KRS) w relacji do spółek istniejących w skali całej Polski. Przebieg zmian wartości tych wskaźników pokazano na rys.2.16.

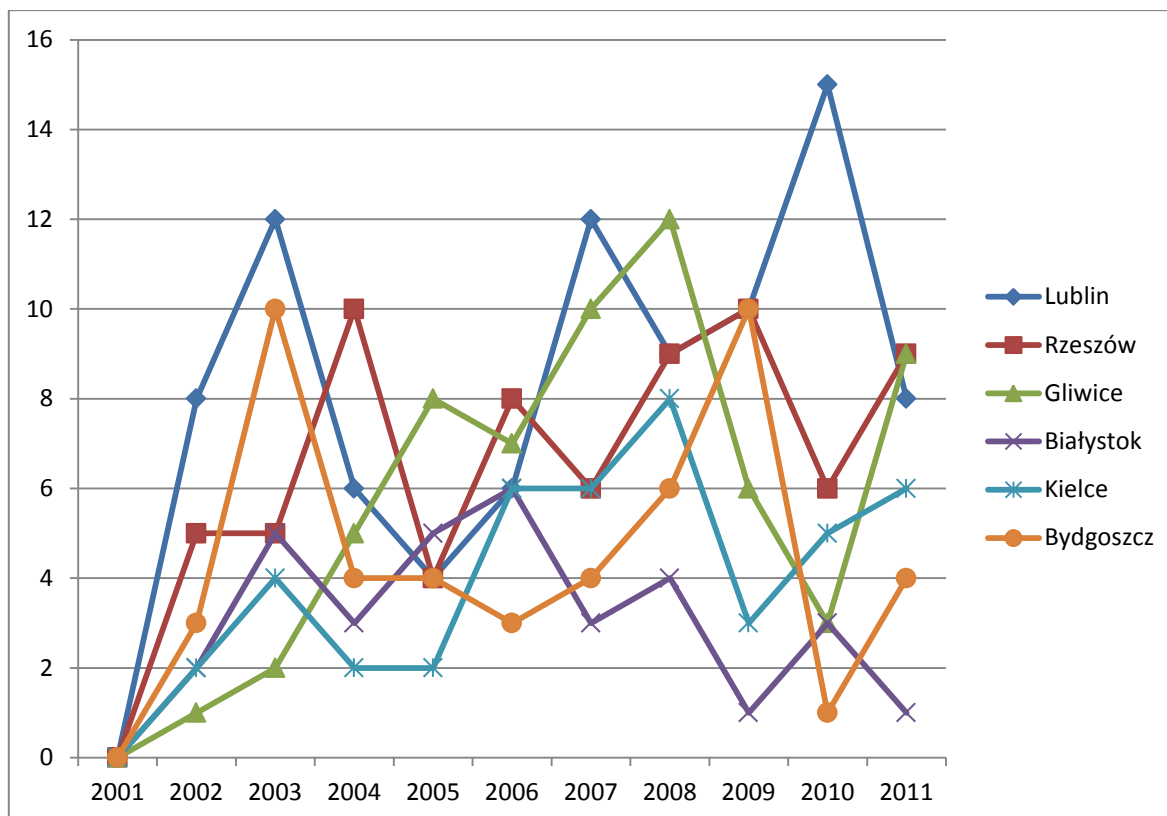

Rys. 2.16. Procent spółek zarejestrowanych w poszczególnych województwach
Źródło: opracowanie własne

Z wykresu wynika, że żadnego z rozpatrywanych województw nie można zliczyć do rozwijającego się z punktu widzenia rozpatrywanego tu parametru. Wszędzie występują trendy malejące, jednak są one najbardziej widoczne w przypadku Lublina. Na początku rozpatrywanego okresu widać było wyraźne różnice między Lublinem oraz Rzeszowem i Gliwicami. W roku 2011 różnice te zanikają.

3.2.5. Liczba spółek wykreślonych w kolejnych latach

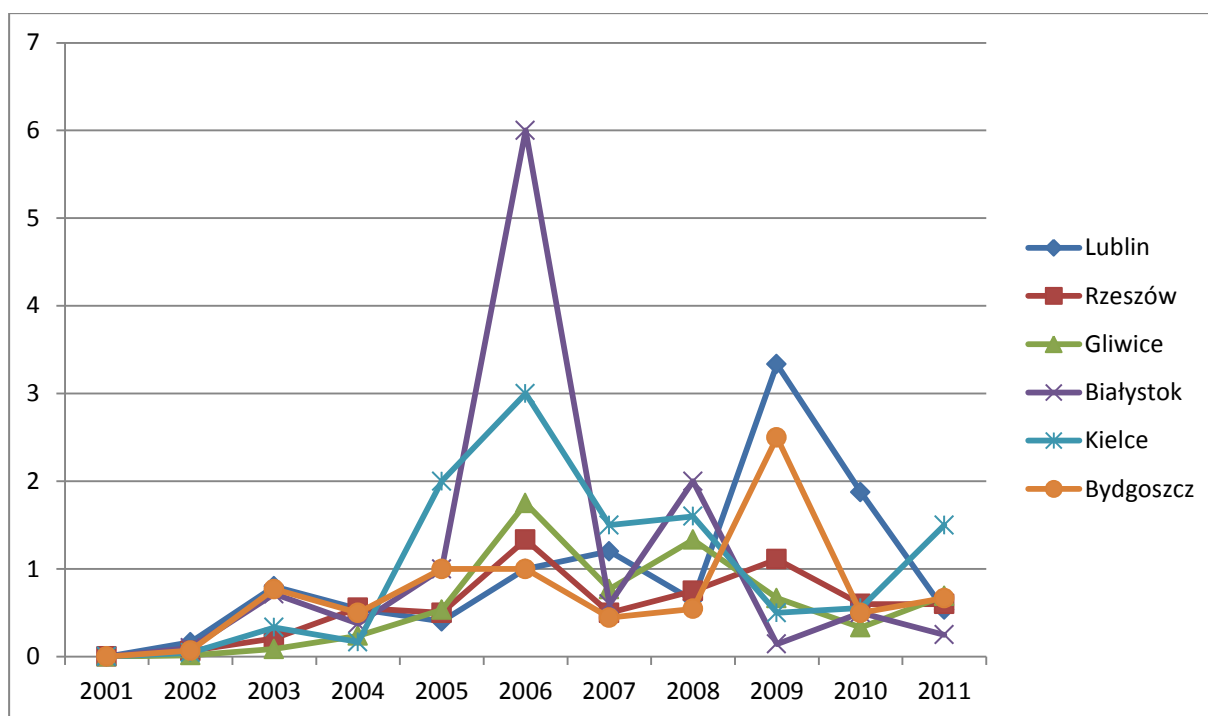
Spółka jest tu uważana za wykreśloną, jeśli w danym roku to znaczy między 1 stycznia a 31 grudnia zostało przez daną spółkę opublikowane w Monitorze Sądowym i Gospodarczym ogłoszenie treści: „WYKREŚLNIĘ WSZYSTKICH WPISÓW Z KRAJOWEGO REJESTRU SĄDOWEGO”. Na rys. 2.17 przedstawione są wyniki tych analiz.

Rys. 2.17. Liczba spółek wykreślonych w kolejnych latach
Źródło: opracowanie własne

Aby nie zaciemniać rysunku, nie zaznaczono na nim liniowych trendów analizowanego zjawiska. Dla Lublina widać jednak wyraźnie rosnącą tendencję liczby wykreślonych spółek w rozpatrywanym okresie. Szczególnie niekorzystny był rok 2010, kiedy to wykreślono z rejestru 15 spółek. Pewna poprawa nastąpiła dla Lublina w roku 2011.

Kolejnym analizowanym wskaźnikiem jest liczba spółek wykreślonych w relacji do wpisanych. Oczywiście im niższa wartość tego wskaźnika, tym lepsza sytuacja na rozpatrywanym obszarze. Na rys. 2.18 przedstawiono przebieg zmian tego parametru.

Rys. 2.18. Liczba spółek wykreślonych w relacji do wpisanych
Źródło: opracowanie własne

Wartość tego wskaźnika była najgorsza dla Lublina w latach 2009 i 2010. W roku 2011 sytuacja uległa poprawie, ale należy pamiętać, że rok 2011 nie zakończył się jeszcze i sytuacja może tu ulec zmianie.

Podsumowując ten fragment analiz można stwierdzić, że sytuacja odnośnie rozwoju przedsiębiorczości nie jest korzystna. Można odnotować stały spadek liczby ludności w naszym regionie, stagnację w ostatnim roku w zakresie liczby podmiotów gospodarki narodowej i przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, a także spadek w ostatnim roku liczby osób prowadzących działalność gospodarczą. Pozytywnym zjawiskiem jest stały wzrost liczby spółek handlowych i spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego.

Podsumowując analizy dotyczące spółek akcyjnych można zauważyć, że w ostatnich latach nastąpił spadek liczby tych podmiotów w województwie lubelskim. Niekorzystny trend w tym zakresie można odnotować już od roku 2005. Sytuacja w Lublinie jest szczególnie niekorzystna na tle Rzeszowa i Gliwic, z którymi dokonywano tu porównań. W skali ogólnopolskiej można tu natomiast odnotować korzystne trendy począwszy od roku 2006.

W rozpatrywanych dziesięciu latach w Lublinie zarejestrowano mniej spółek i wykreślono więcej niż w Rzeszowie i w Gliwicach. Przy czym należy także podkreślić, że w tych trzech regionach działa coraz mniej spółek w relacji do wszystkich działających w Polsce. Pogłębiają się tym samym różnice między regionami rozwijającymi się i tymi

będącymi w stanie stagnacji. W Lublinie następuje stałe pogorszenie sytuacji zarówno w liczbach względnych jaki i bezwzględnych w kategorii rozpatrywanych tu spółek akcyjnych.

2.3. Wnioski do części drugiej

- Można zauważyć proces wyludniania się województwa lubelskiego.
- W roku 2011 nastąpiło załamanie i spadek liczby podmiotów gospodarki narodowej.
- W roku 2011 pojawiła się stagnacja i spadek zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw.
- W roku 2011 zmniejszyła się liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.
- Według danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego zwiększa się stale liczba spółek handlowych i liczba podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego.
- W ciągu ostatnich kilku lat w województwie lubelskim następuje stały spadek liczny spółek akcyjnych z niewielkim wzrostem w roku 2011, przy czym liczba spółek działających w skali ogólnopolskiej stale się zwiększa.
- Liczba spółek akcyjnych rejestrowanych w ostatnich latach w województwie lubelskim jest mniejsza niż w innych porównywalnych województwach.
- Stale spada od kilku lat procent spółek akcyjnych działających w województwie lubelskim, tym samym pogłębiają się różnice między naszym województwem i województwami rozwijającymi się.

3. Polityka budżetowa w Lublinie

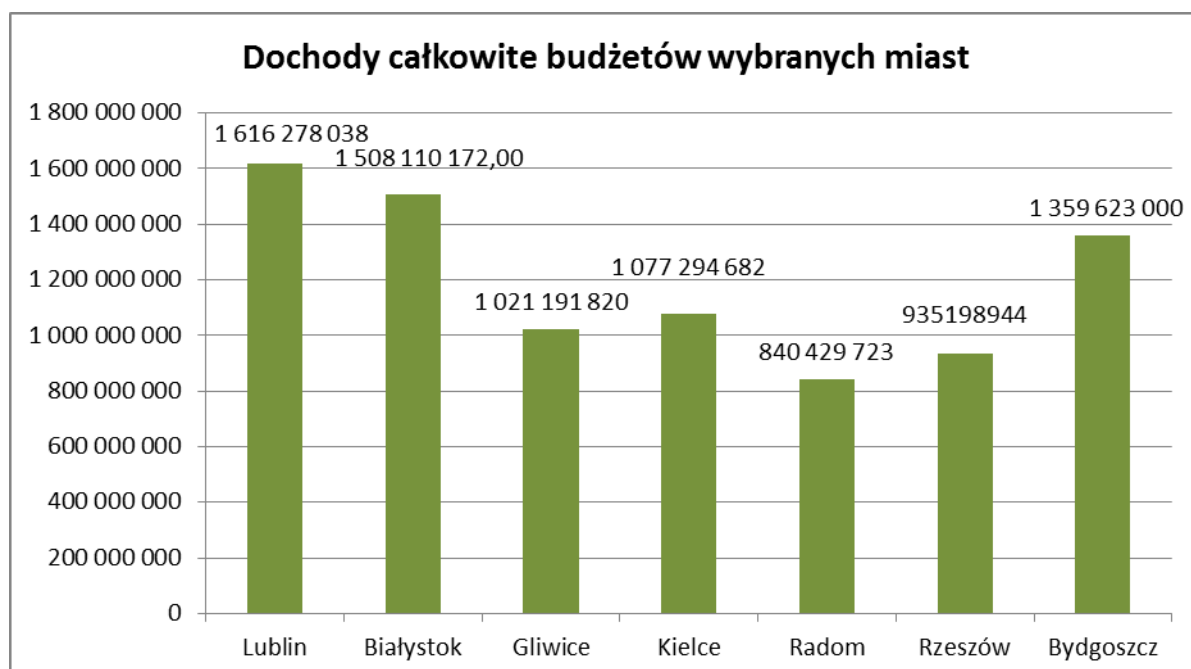
W tej części raportu przeprowadzono analizy dochodów i wydatków budżetowych Lublina a także dokonano porównań budżetu lublina z budżetami innych Mast.

3.1 Porównanie budżetu miasta Lublina z wybranymi miastami

3.1.1 Analiza dochodów budżetowych porównywanych miast

Do porównania struktury budżetów miast przeanalizowano ogłoszone w Biuletynie Informacji Publicznej projekty budżetów na 2012 rok. Do analiz porównawczych przyjęto następujące miasta: Białystok, Gliwice, Kielce, Radom, Rzeszów i najbardziej zbliżoną do Lublina pod względem ilości mieszkańców Bydgoszcz.

Z miast wybranych do porównania Lublin posiada najwyższą sumę dochodów budżetowych na poziomie 1 616 078 038 zł. Na drugim miejscu znajduje się Białystok z kwotą 1 508 110 172 zł, a następnie kolejno Bydgoszcz (1 359 623 zł), Kielce (1 077 294 682zł), Gliwice (1 021 191 820zł), Rzeszów (935 198 944zł) i Radom (840 429 723zł). Wielkości dochodów budżetów poszczególnych miast zostały przedstawionej na rys.3.1.

Rysunek 3.1 Porównanie wysokości dochodów całkowitych budżetów porównywanych miast w układzie wartościowym

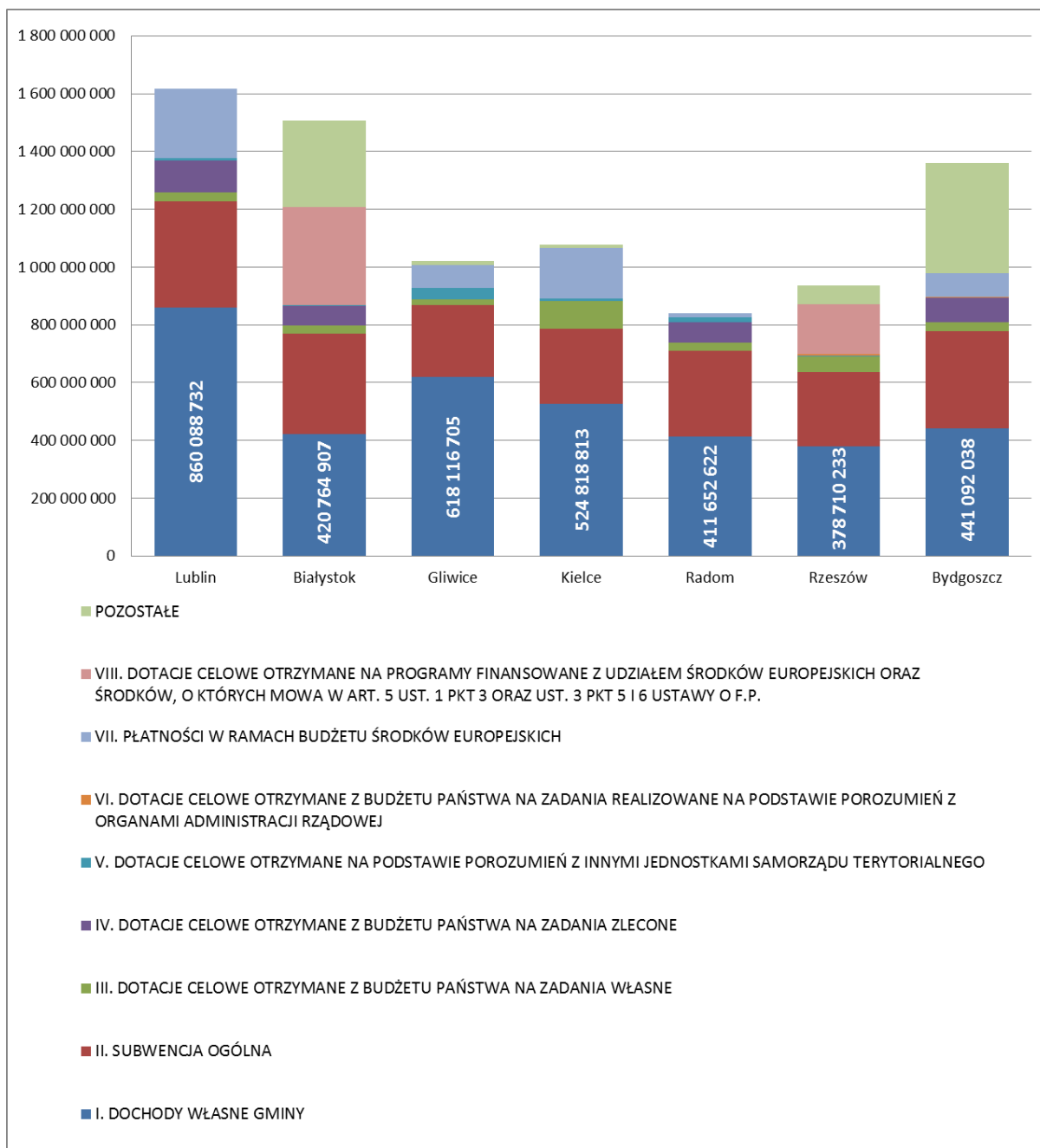
Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych na rok 2012.

3.1.1.1. Struktura dochodów budżetu według źródeł

Analiza struktury budżetów miast dokonana zostanie w dwóch układach. Pierwszy z nich opisuje dochody w układzie źródeł ich pochodzenia. Wyróżnia się tu kilka zasadniczych kategorii:

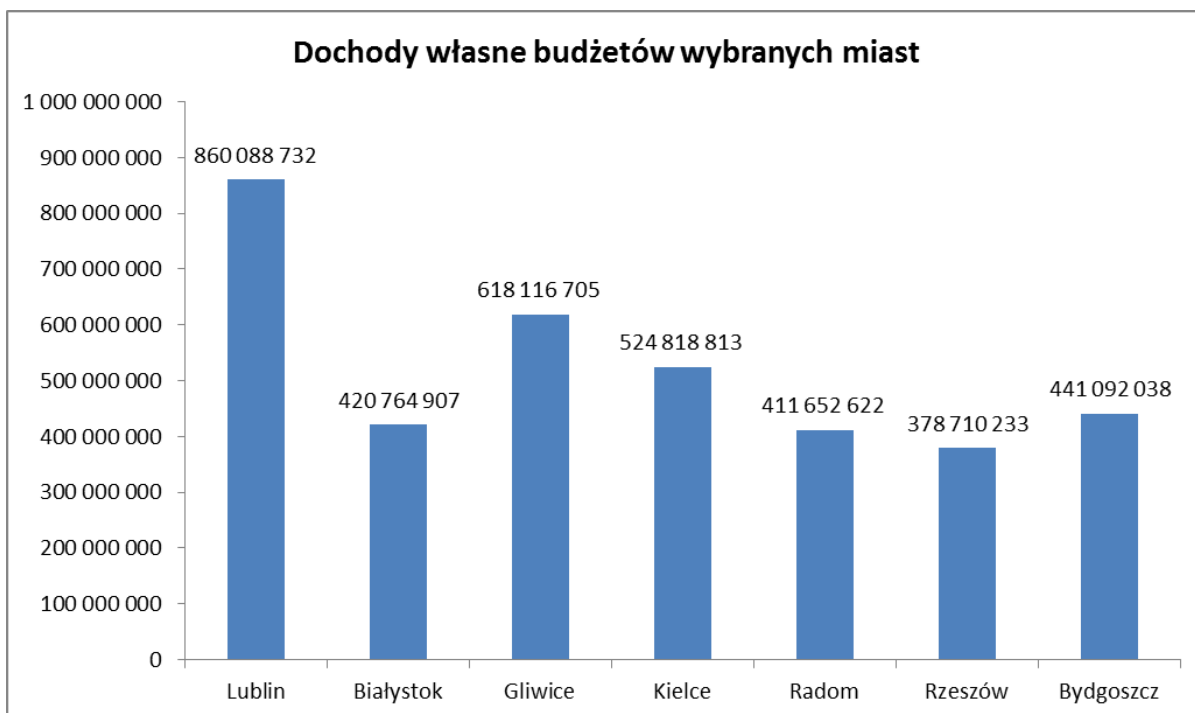
- I. DOCHODY WŁASNE,
- II. SUBWENCJA OGÓLNA,
- III. DOTACJE CELOWE OTRZYMANE Z BUDŻETU PAŃSTWA NA ZADANIA WŁASNE
- IV. DOTACJE CELOWE OTRZYMANE Z BUDŻETU PAŃSTWA NA ZADANIA ZLECONE
- V. DOTACJE CELOWE OTRZYMANE NA PODSTAWIE POROZUMIEŃ Z INNYMI JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
- VI. DOTACJE CELOWE OTRZYMANE Z BUDŻETU PAŃSTWA NA ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEŃ Z ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ
- VII. PŁATNOŚCI W RAMACH BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH
- VIII. DOTACJE CELOWE OTRZYMANE NA PROGRAMY FINANSOWANE Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW EUROPEJSKICH ORAZ ŚRODKÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 5 UST. 1 PKT 3 ORAZ UST. 3 PKT 5 I 6 USTAWY O F.P.
- IX. ŚRODKI ZE ŹRÓDEŁ POZABUDŻETOWYCH

W układzie źródeł pochodzenia dochodów porównywanych miast można zauważyć, iż najistotniejszymi są dwie pierwsze wymienione kategorie. W większości miast jednak dominujące są dochody własne. Układ wartości dochodów miast w ujęciu wartościowym według źródeł został przedstawiony na Rys.3.2.

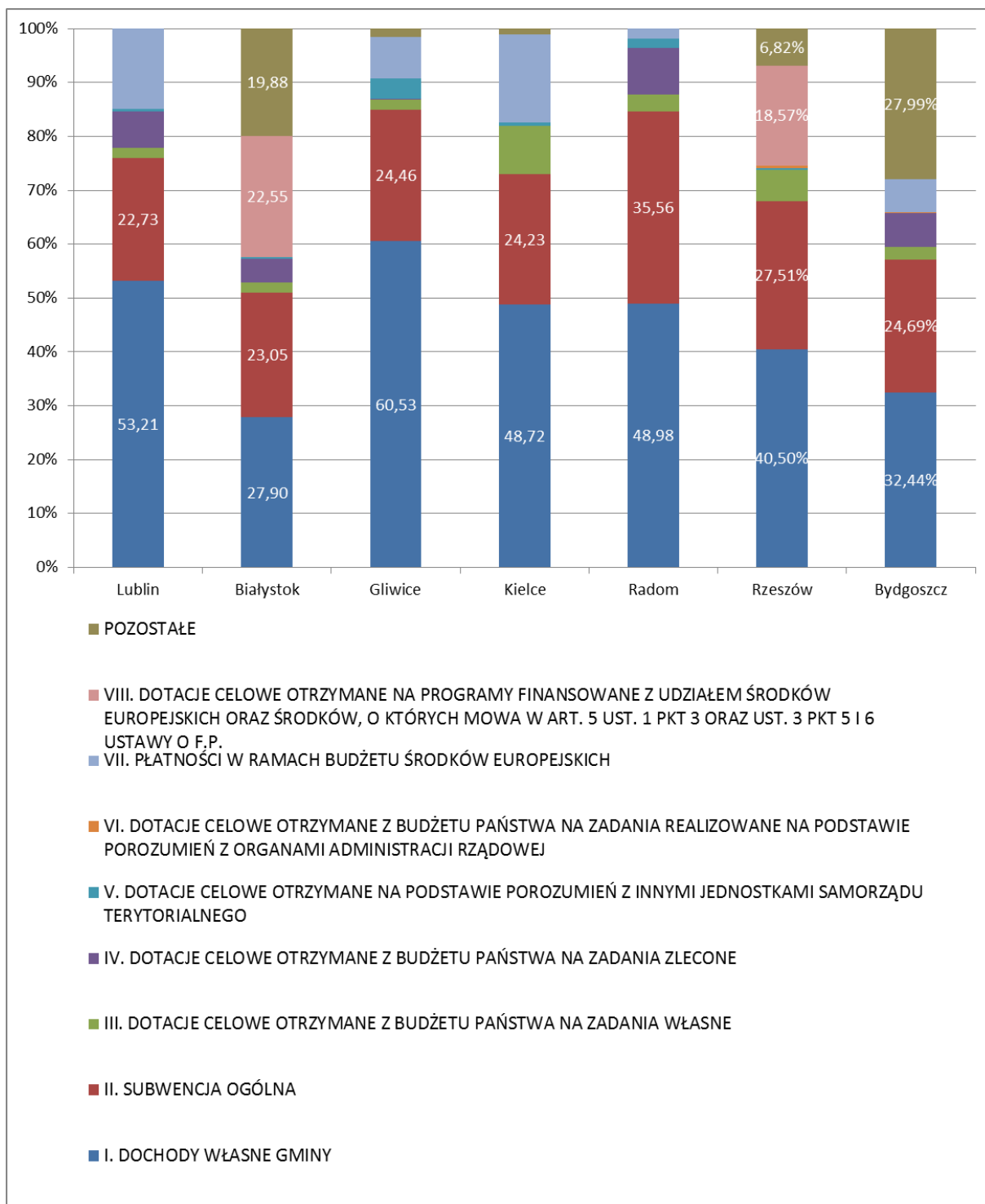
Rysunek 3.2 Dochody wartościowo w poszczególnych miastach w układzie źródeł ich pochodzenia
 Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych na rok 2012.

Ze względu na dominujący charakter dochodów własnych dalszej analizie poddano strukturę tych dochodów w poszczególnych miastach. Wysokość tych dochodów została zaprezentowana na rys. 3.3.

Rysunek 3.3 Porównanie wysokości dochodów własnych porównywanych miast w układzie wartościowym
 Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych na rok 2012.

W układzie wartościowym Lublin jest zdecydowanym liderem, jeśli chodzi o wysokość pozyskiwanych środków w ramach dochodów własnych, podobnie jak to było w przypadku dochodów całkowitych. Kolejność pozostałych miast ulega jednak zmianie. Wskazuje to na różny procentowy udział finansowania budżetów miast z tego źródła.

Rysunek 3.4 Procentowy udział dochodów budżetów wybranych miast według źródeł ich pochodzenia
 Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych na rok 2012.

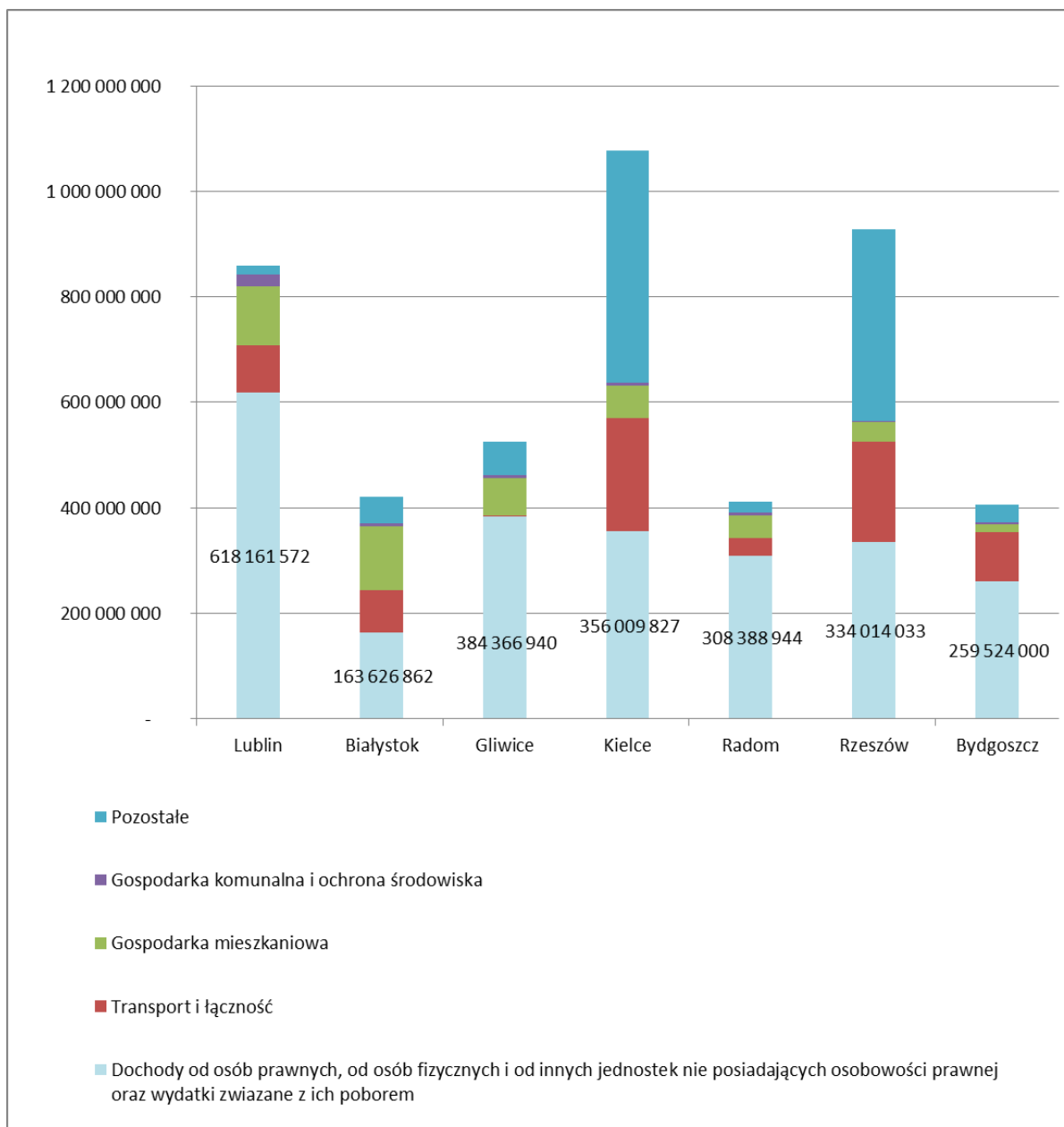
Widać zatem dużą rozbieżność w zakresie źródeł pozyskiwania funduszy w budżetach poszczególnych miast. W układzie procentowym (rys.3.4) zdecydowanym liderem stają się Gliwice, które pozyskują w ramach dochodów własnych ponad 60,5 % swoich dochodów ogółem. Lublin znajduje się tu na drugim miejscu pozyskując z tego źródła ponad 53%. W

dalszej kolejności znajdują się Radom, Rzeszów i Kielce z udziałem procentowym w przedziale 40,5 – 48,98%. Bydgoszcz ma udział dochodów własnych w dochodach całkowitych na poziomie 32,44%. Na tle pozostałych miast zdecydowanie wyróżnia się Białystok, w którym udział dochodów własnych w dochodach całkowitych jest na poziomie tylko 27,9%.

3.1.1.2 Struktura dochodów budżetu według kodów klasyfikacyjnych

Drugim kryterium analizy dochodów budżetu są kody klasyfikacyjne oznaczające sfery działań, z których pochodzą określone dochody miasta. W dochodach całkowitych miast dominują ich dochody własne, w związku z tym rozważania dotyczące kodów klasyfikacyjnych zostały ograniczone w większości miast do analizy struktury właśnie tych dochodów.

Przeanalizowano układ dochodów własnych w poszczególnych miastach z podziałem według kodów klasyfikacyjnych. Układ wartościowy oraz procentowy prezentujący pogrupowane najważniejsze źródła dochodów zostały przedstawione na rys. 3.5.

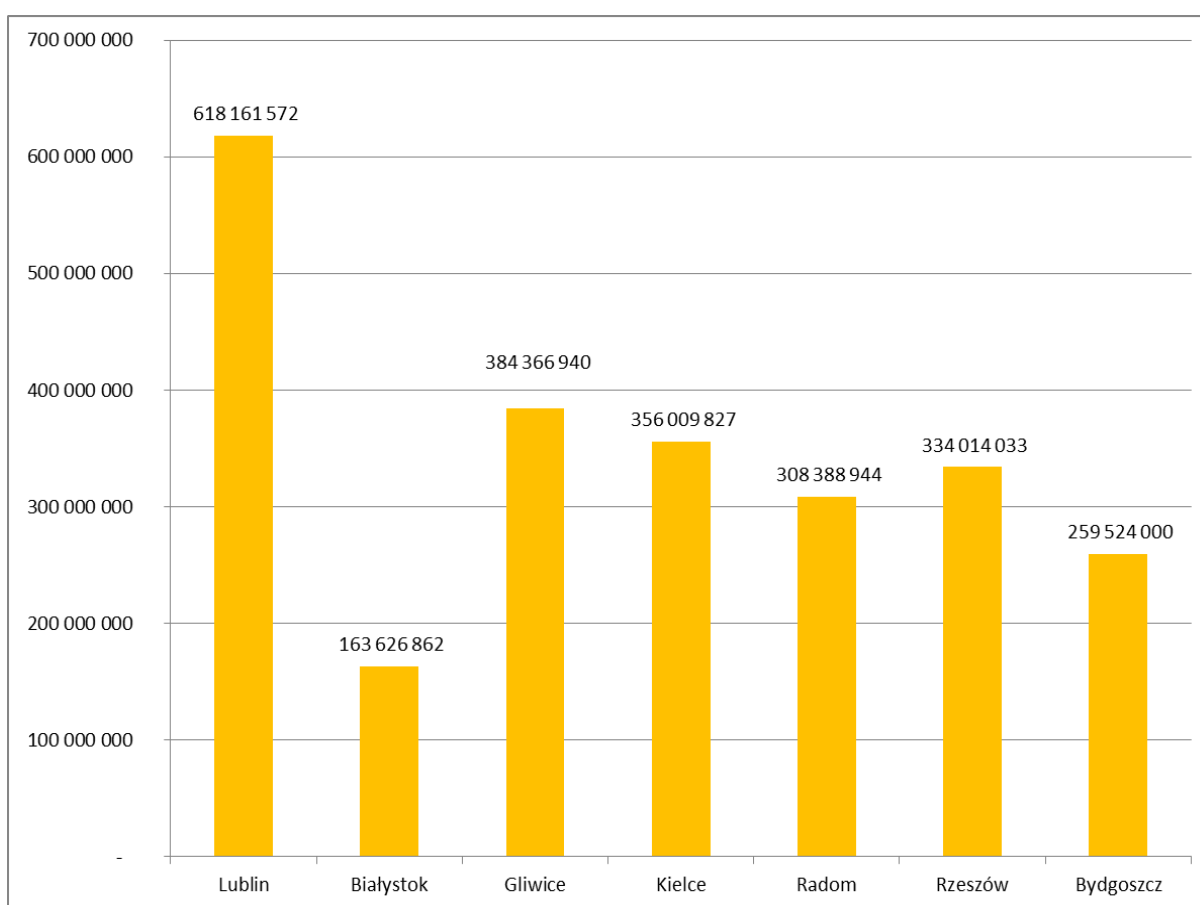
Rys. 3.5 Dochody budżetów wybranych miast w układzie kodów klasyfikacyjnych w ujęciu wartościowym.
 Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych na rok 2012.

W Kielcach i Rzeszowie przyjęto strukturę klasyfikacji według kodów dla dochodów całkowitych miasta ze względu na brak dostępu do danych z wyróżnieniem struktury dochodów własnych.

Analizując przytoczone dane można zauważyć, iż w porównaniu do innych miast w ujęciu wartościowym Lublin wyróżnia się, ponieważ dominującym źródłem dochodów budżetu tego miasta są dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej (rys. 3.6a i 3.6b). Wartościowo jest to kwota ponad 618 tys. złotych. W pozostałych miastach kwota dochodów budżetu z omawianego tytułu nie

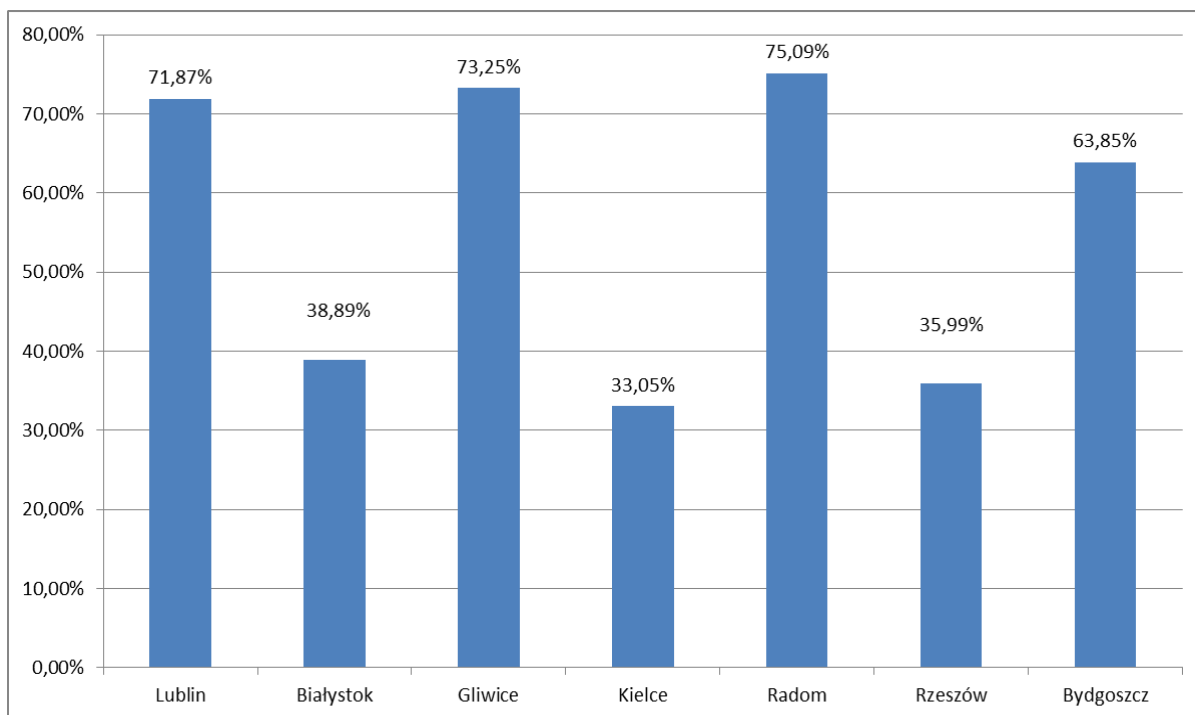
przekracza 400 tys. złotych. Różnica pod tym względem jest zatem w przypadku miast wybranych do porównania znacząca.

Jednak w ujęciu procentowym, chociaż Lublin wciąż jest liderem, różnice pomiędzy poszczególnymi miastami nie są aż tak znaczące. Należy w tym miejscu przypomnieć, iż ze względu na brak dostępnych danych o udziale dochodów z tytułu podatków w przypadku Kielc i Rzeszowa udział jest odnoszony do dochodów całkowitych a nie własnych jak w przypadku innych miast, co sprawia, iż relatywnie wartości procentowe są znacznie niższe. W większości miast oscylują one w zakresie od 33,05 do 38,25%. Wyróżnia się tu natomiast Białystok, w którym poziom dochodów z tytułu tej kategorii nie przekracza 11 %.

Rysunek 3.6a. Porównanie wysokości dochodu z tytułu kategorii rodzajowej dochodów z tytułu podatków porównywanych miast w ujęciu wartościowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych na rok 2012.

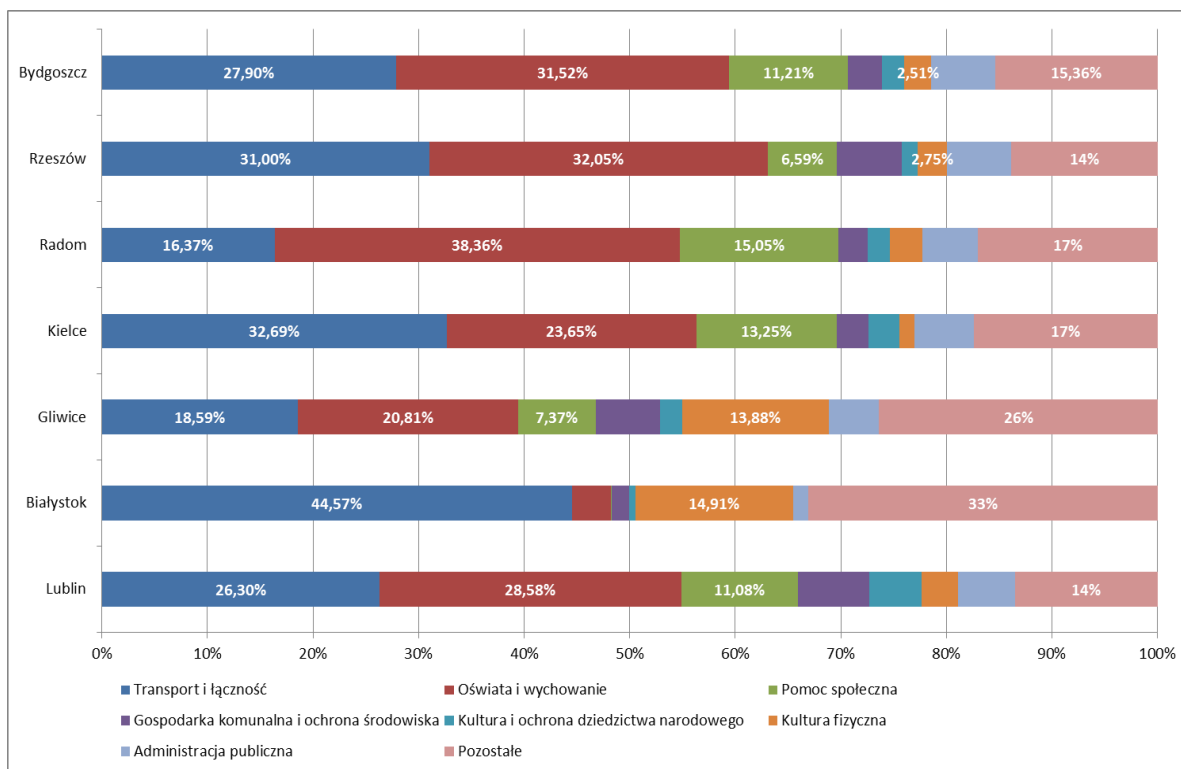

Rysunek 3.6b. Porównanie wysokości dochodu z tytułu kategorii rodzajowej dochodów z tytułu podatków porównywanych miast w ujęciu procentowym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych na rok 2012.

3.1.2 Analiza wydatków budżetowych porównywanych miast

Analizując wydatki poszczególnych miast należy zauważyć, iż struktura ich w ujęciu kodów klasyfikacyjnych jest bardzo zróżnicowana. Widać jednak, iż najbardziej znaczącymi kategoriami są transport i łączność oraz oświata i wychowanie w większości badanych miast (z wyjątkiem Białegostoku) stanowiące ponad 50% wydatków miasta ogółem – rys. 3.7.

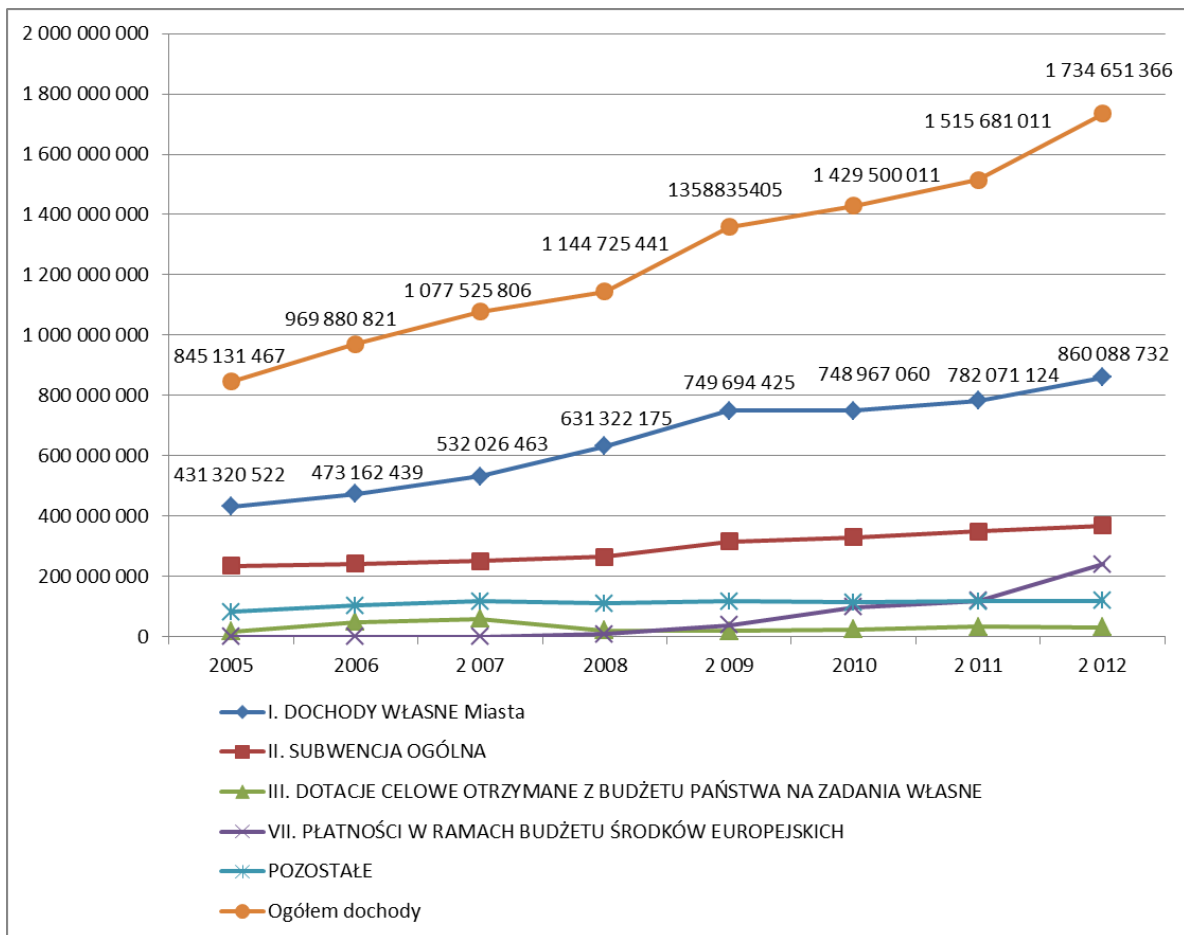
Rysunek 3.7. Struktura wydatków budżetów analizowanych miast w układzie procentowym.
 Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych na rok 2012.

3.2. Analiza zmian budżetu miasta Lublina w latach 2005-2012

3.2.1. Analiza dochodów budżetowych miasta w latach 2005-2012

3.2.1.1. Struktura dochodów budżetu według źródeł

Analizie poddano wielkość i strukturę budżetu miasta w latach 2005-2012. Na rys.3.8 przedstawiono dochody budżetu miasta w omawianym okresie w ujęciu wartościowym.

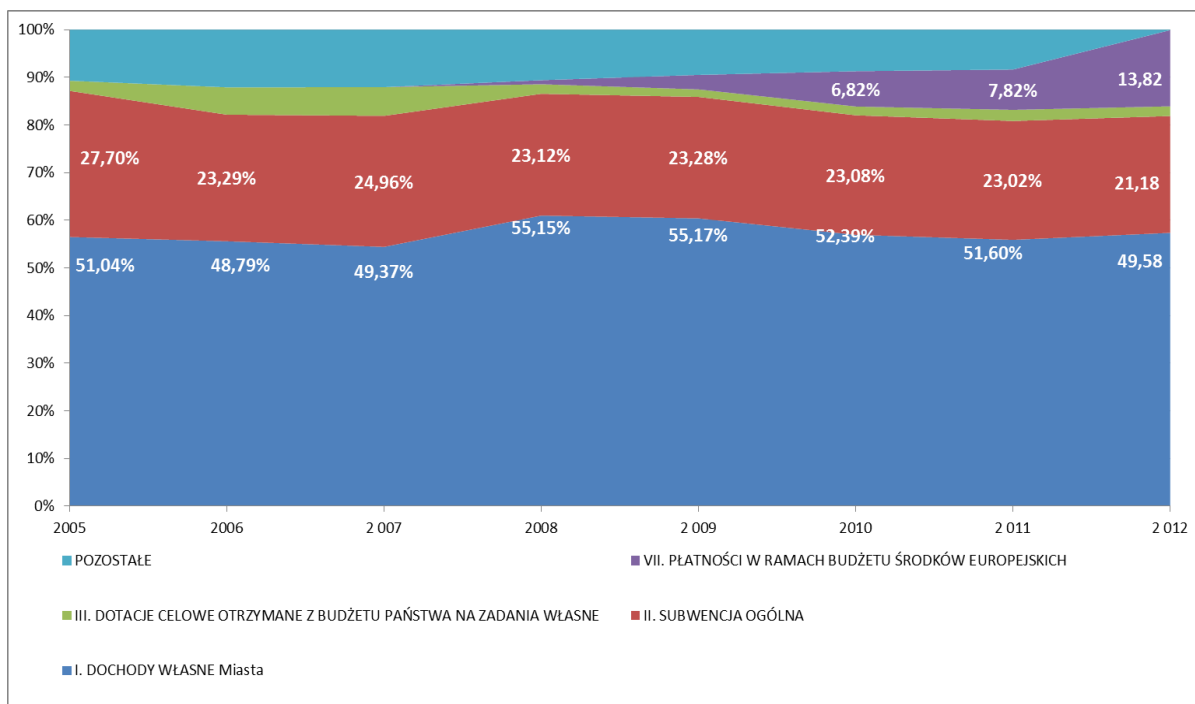
Rysunek 3.8 Dochody budżetu miasta Lublina w latach 2005-2012 w ujęciu wartościowym
 Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych za lata 2005-2012.

Można zauważyć, iż wielkość budżetu miasta rosła z roku na rok i w 2012 wynosi 1 734 651 366zł, czyli jest ponad dwukrotnie wyższa niż suma budżetowa w roku 2005 (845 131 467zł). Wartościowo największym źródłem dochodów są dochody własne miasta. Wzrosły one w badanym okresie prawie dwukrotnie z 431 320 522zł w 2005 roku do planowanego poziomu 860 088 732zł w 2012 roku.

W roku 2008 pojawiają się, jako wydzielona kategoria, dochody z tytułu płatności w ramach budżetu środków europejskich. Ich poziom rośnie w szybkim tempie z poziomu 8 880 784 zł w roku 2008 do planowanych 239 769 612 zł w roku 2012.

Można natomiast zauważyć, iż wzrost rocznych dochodów miasta jest przede wszystkim wynikiem wzrostu dochodów własnych i pomocy europejskiej, ponieważ dochody z pozostałych źródeł ulegają w badanym okresie jedynie niewielkim zmianom.

Układ procentowej struktury dochodów Lublina został przedstawiony na rys. 3.9.

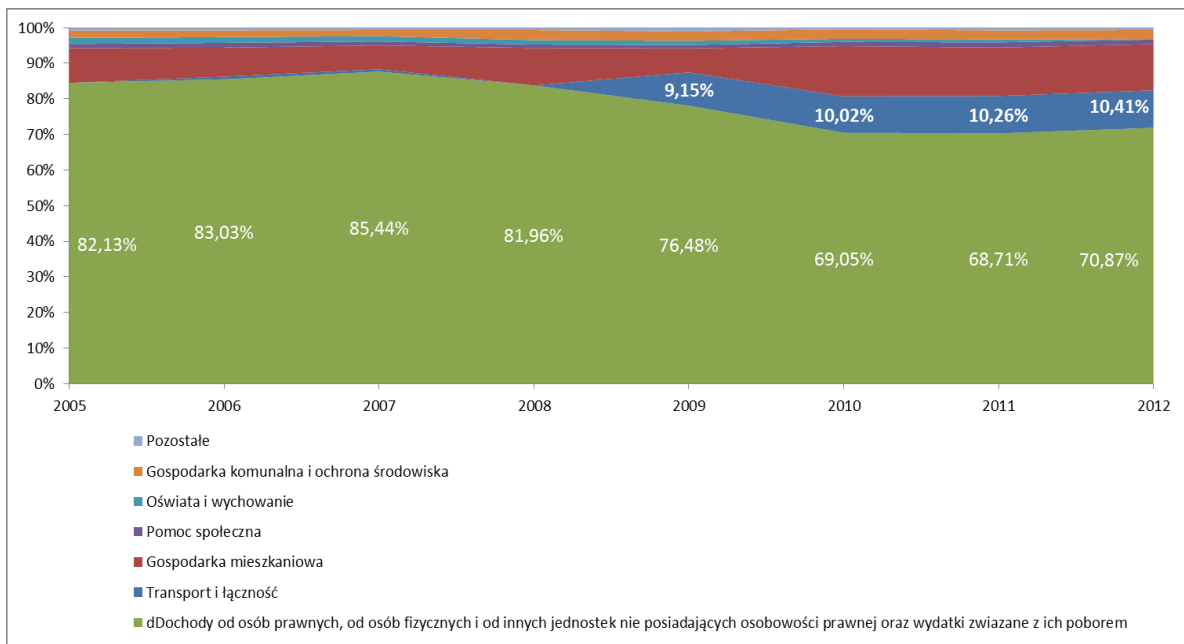
Rysunek 3.9 Struktura dochodów budżetu w latach 2005-2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych za lata 2005-2012.

Struktura budżetu miasta Lublina w latach 2005-2012 w układzie procentowym nie ulegała znaczącym zmianom. Udział dochodów własnych miasta oscyluje wokół 50% dochodów całkowitych, przy czym od roku 2009 ulega stopniowemu obniżeniu i zgodnie z planem w 2012 roku po raz pierwszy od 2007 roku spadnie poniżej 50%. Procentowy spadek udziału dochodów własnych wynika jednak nie tyle z obniżania się poziomu uzyskiwanych przez miasto dochodów, co raczej ze wzrostu dochodów z innych źródeł, a zwłaszcza rosnącego od 2008 roku poziomu dofinansowania ze środków Unii Europejskiej.

3.2.1.2 Struktura dochodów budżetu według kodów klasyfikacyjnych

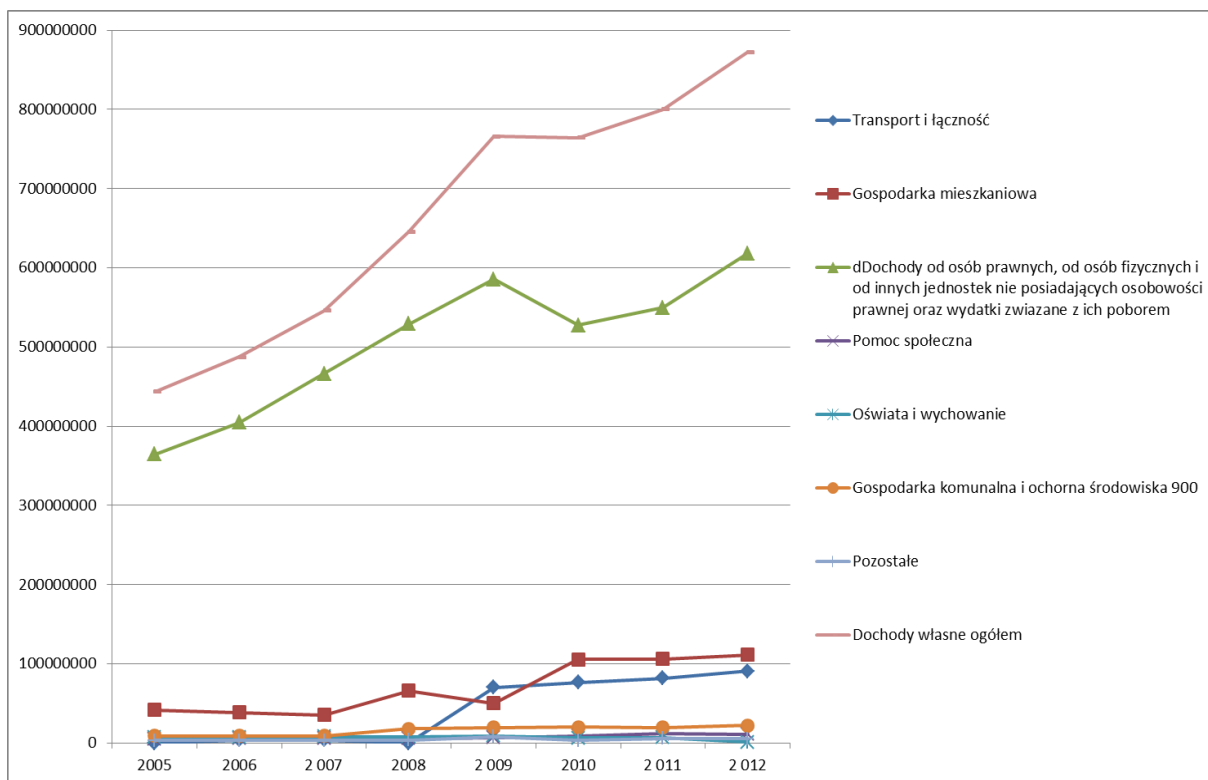
Analizując strukturę dochodów własnych budżetu miasta w latach 2005-2012 w układzie procentowym (rys. 3.10) można zauważyć zmiany strukturalne. Pomimo iż w całym badanym okresie dominującym źródłem dochodów miasta były dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej, to jednak udział tych dochodów spada rokrocznie od 2007 roku do 2011. W roku 2012 planowany jest jednak wzrost ich udziału do ponad 70%.

Rysunek 3.10 Struktura dochodów własnych miasta w latach 2005-2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych za lata 2005-2012

W ujęciu wartościowym (rys. 3.11) widać, że dominującym źródłem dochodów własnych miasta są dochody od osób prawnych, fizycznych i jednostek nieposiadających osobowości prawnej. Wartość tych dochodów wahała się jednak w czasie. W latach 2005-2009 można odnotować tendencję rosnącą, jednak w roku 2010 nastąpiło załamanie. W kolejnym roku odnotowano wzrost, a w planach na rok 2012 przewidywany jest dalszy znaczący wzrost ich wartości – powyżej 600 mln złotych.

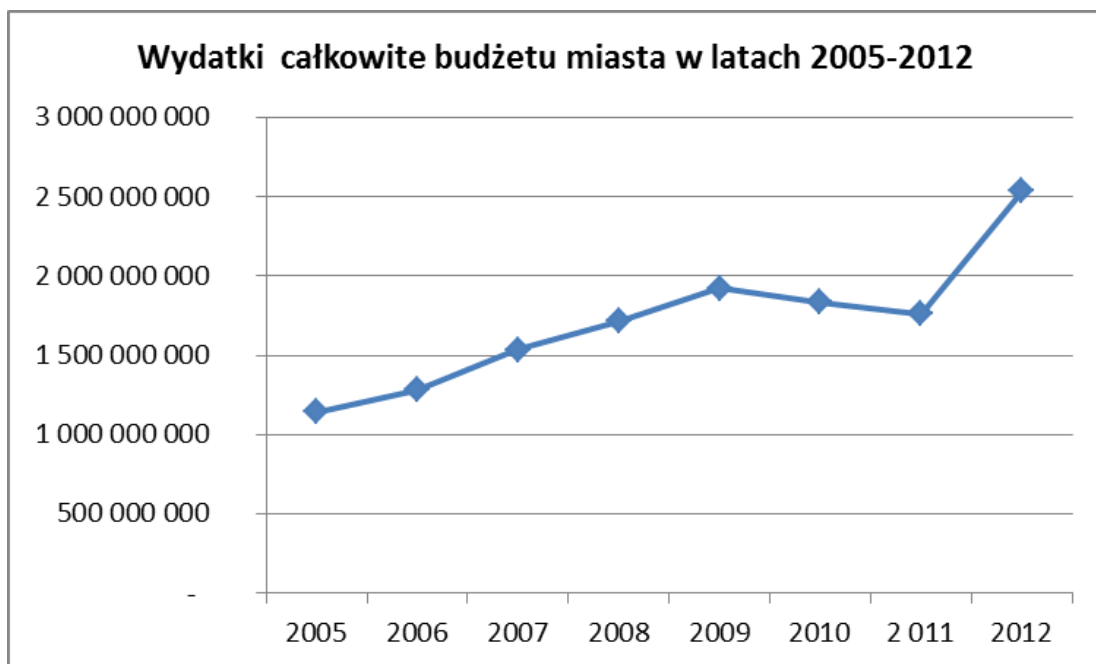

Rysunek 3.11 Struktura dochodów własnych miasta w latach 2005-2012 w ujęciu wartościowym
 Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych za lata 2005-2012.

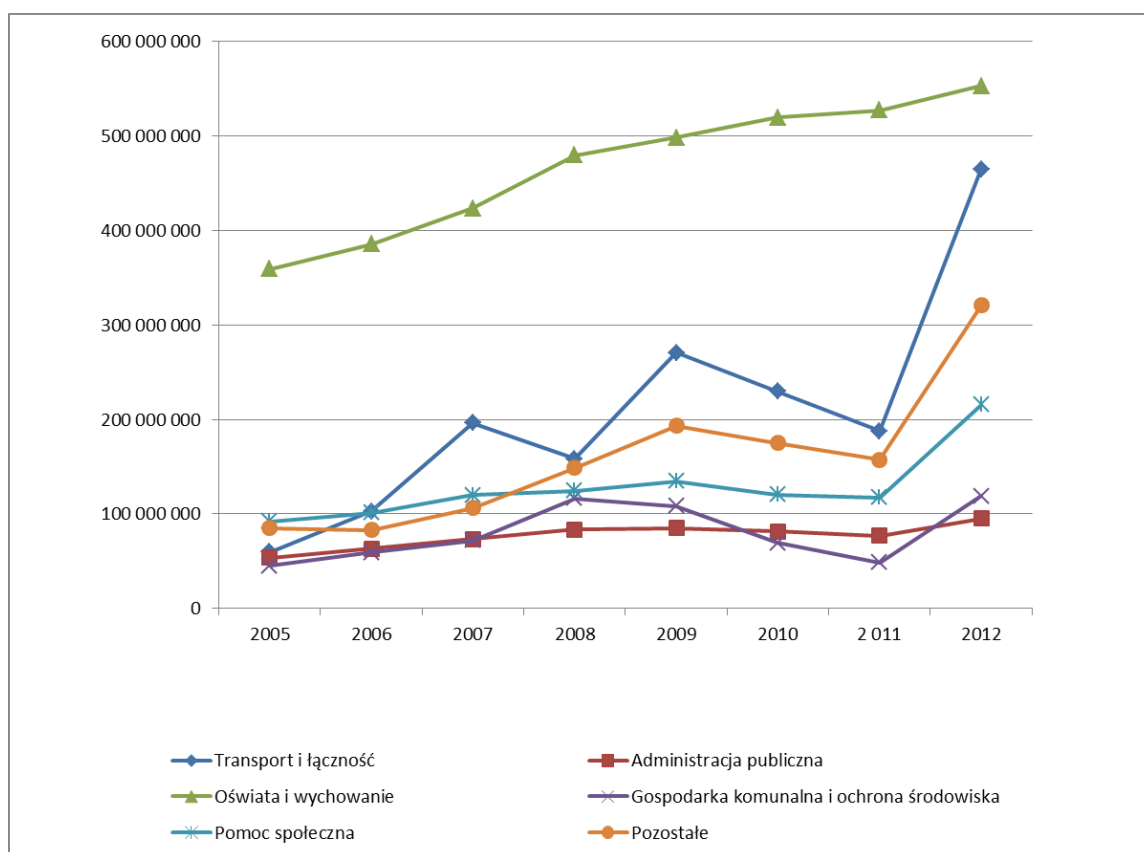
Analizując pozostałe kategorie dochodów należy zwrócić uwagę na tendencje wzrostowe w zakresie dochodów z tytułu gospodarki mieszkaniowej oraz znaczący wzrost od 2008 roku dochodów w obszarze transportu i łączności.

3.2.2. Analiza wydatków budżetowych miasta w latach 2005-2012

Wydatki budżetu miasta w ujęciu wartościowym w latach 2005-2009 miały tendencję rosnącą, w latach 2010-2011 spadkową, natomiast na rok 2012 zaplanowany znaczny ich wzrost do poziomu ponad 2,5 mld złotych. Na wzrost ten wpływ ma zwłaszcza przewidywany wzrost wydatków w zakresie transportu, łączności i pomocy społecznej. Pozostałe kategorie pozostają na podobnym poziomie – rys. 3.12a i rys. 3.12b.

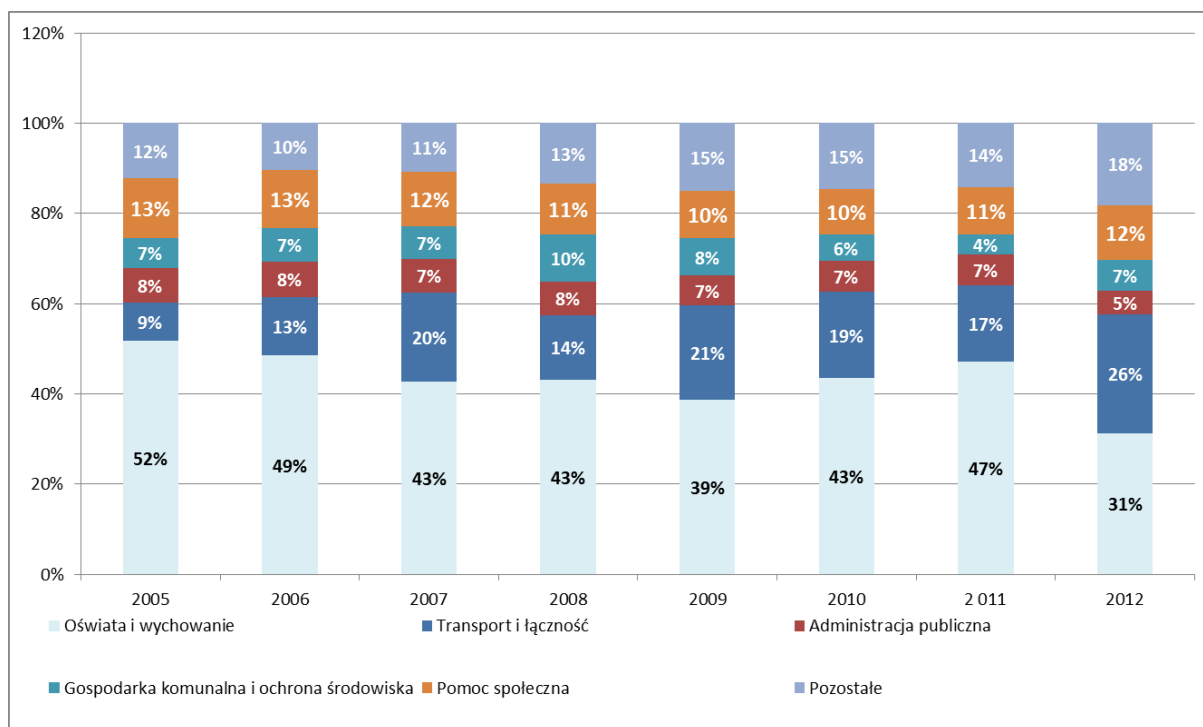
Rysunek 3.12a. Struktura wydatków całkowitych budżetu miasta w latach 2005-2012 w ujęciu wartościowym
 Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych za lata 2005-2012.

Rysunek 3.12b. Struktura wydatków budżetu miasta w latach 2005-2012 w ujęciu wartościowym w układzie kodów klasyfikacyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych za lata 2005-2012.

Analiza wydatków budżetu miasta w ujęciu procentowym rys. 3.13 wskazuje, iż dwie dominujące pozycje wydatków miasta od roku 2005 to oświata i wychowanie oraz transport i łączność stanowiące niezmiennie ponad 50% wydatków miasta ogółem. Pozostałe kategorie wydatków w kolejnych latach pozostają na w miarę stałym poziomie.

Rysunek 3.13. Struktura wydatków budżetu miasta w latach 2005-2012 w ujęciu procentowym
Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych za lata 2005-2012.

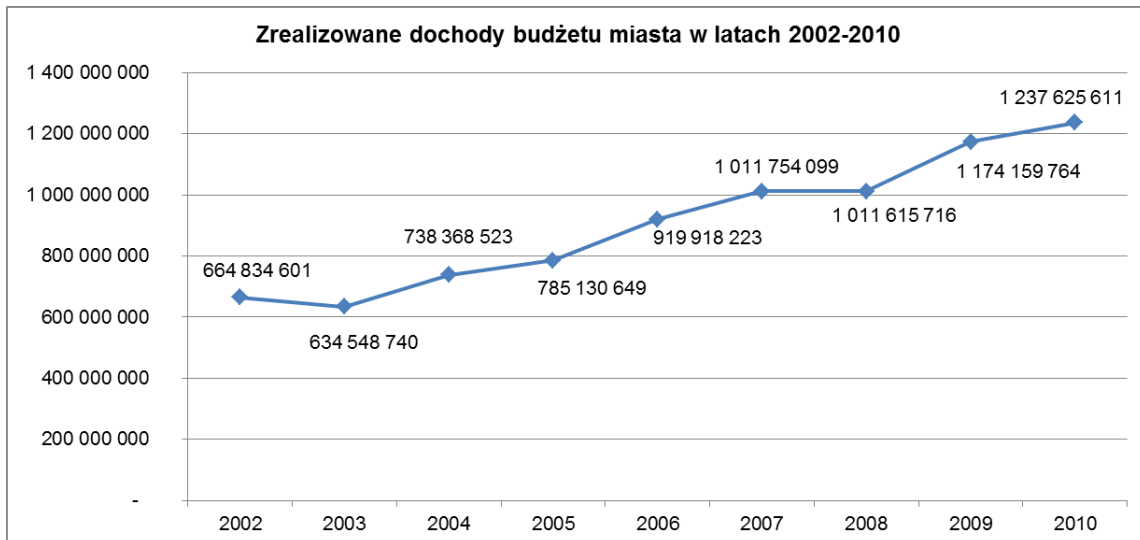
3.3. Struktura zrealizowanych dochodów miasta Lublina w latach 2002-2010

Do analiz zawartych w tym podrozdziale wykorzystano dane z dostępnych sprawozdań Prezydenta Miasta Lublina z wykonania budżetu. Dane te, jeśli chodzi o sumy ogólne, nie odbiegają w znacznym stopniu od przyjmowanych prognoz. Zasadnicze różnice dotyczą jednak poszczególnych kategorii dochodów.

3.3.1. Struktura zrealizowanych dochodów budżetu miasta według źródeł

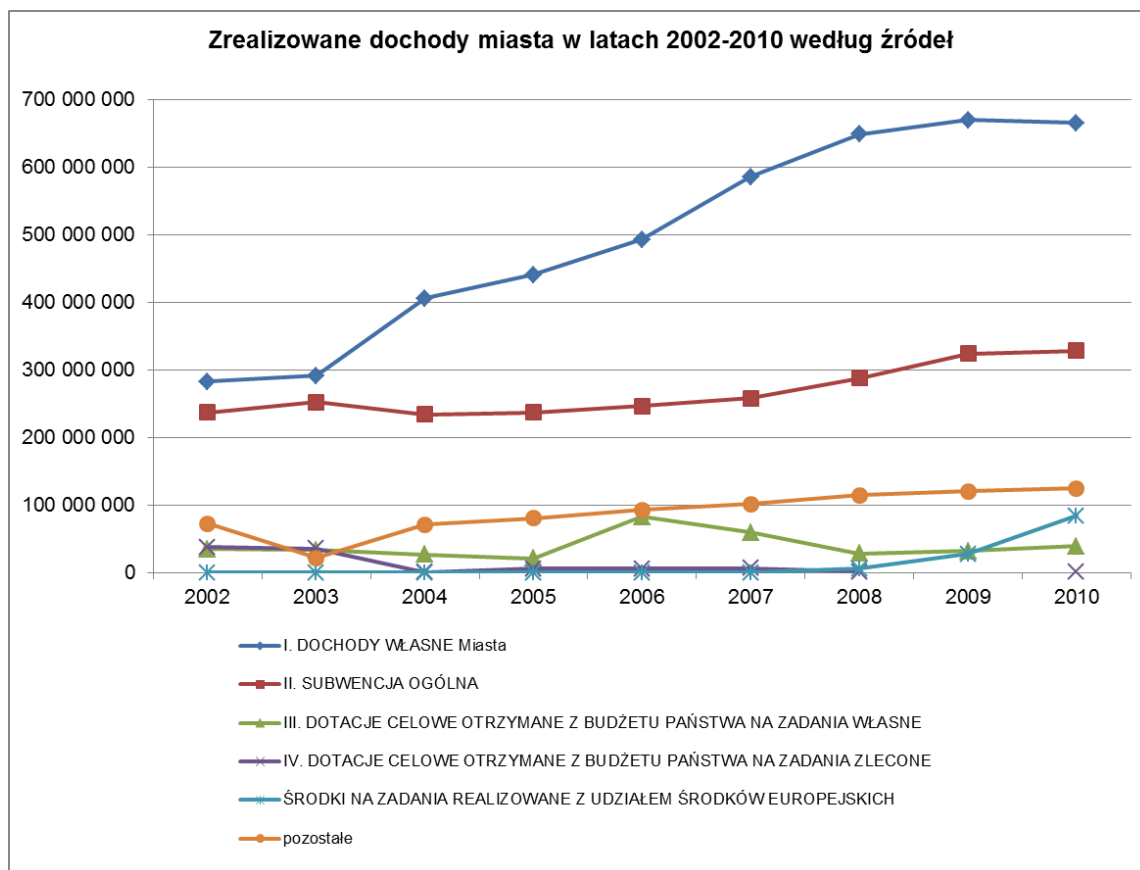
Analizując strukturę dochodów zrealizowanych w porównaniu z planowanymi można zauważyć, iż ogólne tendencje w obu przypadkach są zbliżone – rys. 3.14a. W przypadku przeanalizowanych dochodów ogółem pojawia się tendencja rosnąca, jednak biorąc pod

uwagę kluczowe z punktu widzenia miasta źródło, jakim są dochody własne, sytuacja nie przedstawia się już tak korzystnie –rys.3.14b. W większym stopniu niż władze to planowały, mamy do czynienia ze znacznym spłaszczeniem krzywej od roku 2008 do 2010. Wzrost dochodów miasta ogółem nie wynika zatem ze wzrostu dochodów własnych, które są raczej w stagnacji, ale da się wytłumaczyć głównie wzrostem finansowania budżetu ze środków europejskich.

Rys. 3.14a. Wartość zrealizowanych dochodów budżetu miasta w latach 2002-2010.

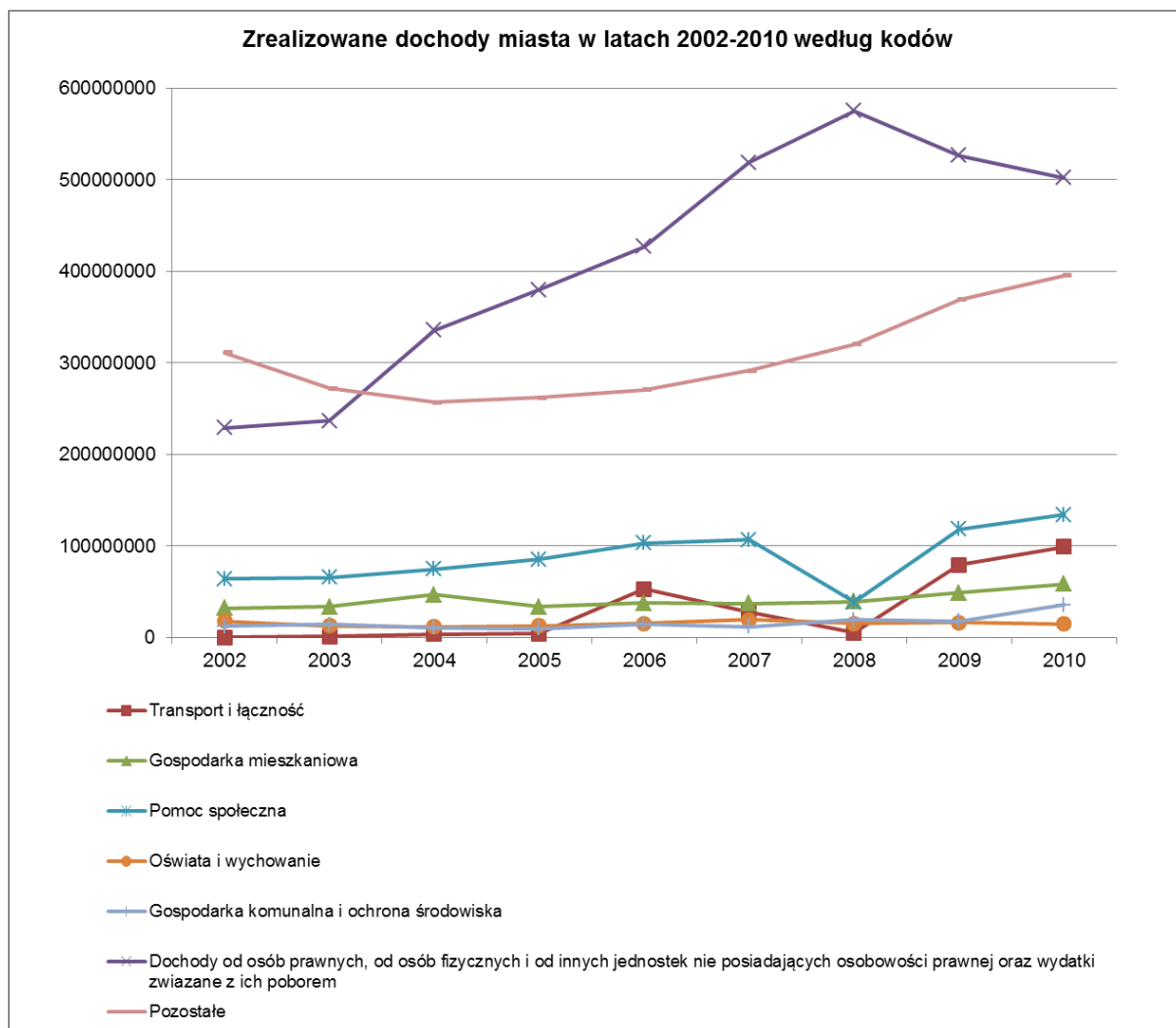
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu miasta za lata 2002-2010

Rys. 3.14b. Struktura zrealizowanych dochodów budżetu miasta w latach 2002-2010 według źródeł
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu miasta za lata 2002-2010

3.3.2 Struktura zrealizowanych dochodów budżetu miasta według kodów klasyfikacyjnych

Analiza struktury dochodów w układzie kodów klasyfikacyjnych wskazuje, iż ogólna tendencja jest w zasadzie zgodna z planowaną –rys.3.15. Dochody całkowite charakteryzują się lekko rosnącą tendencją. Jednak biorąc pod uwagę kluczową z punktu widzenia niniejszego opracowania kategorię dochodów z tytułu podatku od osób prawnych, osób fizycznych i innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej daje się zauważyć tendencja malejącą. W roku 2008 pojawia się punkt przelomowy. Od tego roku realizowane dochody spadają z roku na rok. Przy czym zgodnie z planem władze przewidywały ich wzrost w 2009 roku, a różnica pomiędzy planem a jego realizacją była znacząca. W roku 2010 przewidywano spadek dochodów z tego tytułu, jednak spadek ten był również większy od zakładanego. Wzrost dochodów całkowitych można zauważyć w kategoriach klasyfikacyjnych, które objęte są szczególnie wsparciem środków europejskich.

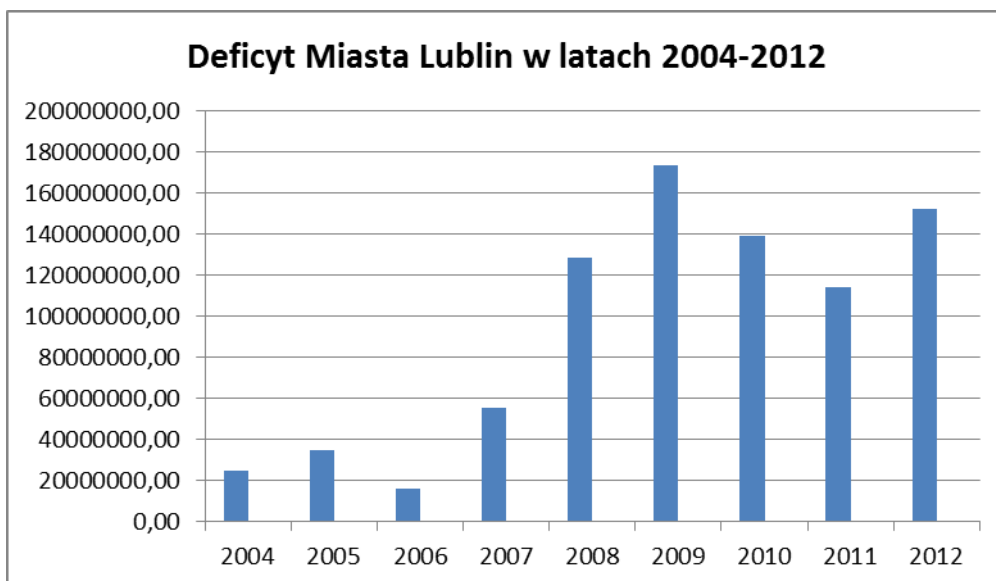

Rys. 3.15. Struktura zrealizowanych dochodów całkowitych według kodów klasyfikacyjnych.
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu miasta za lata 2002-2010.

3.4. Deficyt i dług publiczny Miasta Lublin w latach 2004-2012

Analiza danych z lat 2004-2012 zawartych w opiniach Regionalnej Izby Obrachunkowej (RIO), w sprawozdaniach z wykonania budżetu oraz prognozie budżetu na rok 2012, wskazuje na pogłębiający się od 2008r. deficyt budżetowy Miasta Lublin, ze spadkiem w latach 2010 i 2011. Aktualnie w 2012 roku deficyt ten został zaplanowany na poziomie 152.085.410 zł – rys. 3.16.

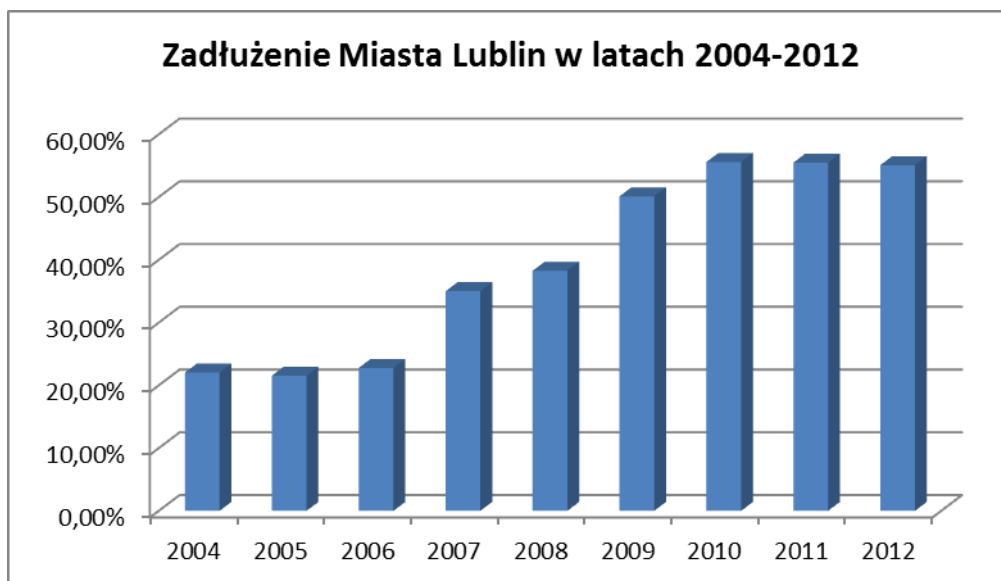
Od 2008 roku w opiniach RIO budżet Miasta określany jest budżetem deficytowym.

Rys. 3.16. Poziom deficytu Miasta Lublin w latach 2004-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie opinii RIO, sprawozdań z wykonania budżetu oraz projektu budżetu Miasta Lublin na rok 2012

W analizowanym okresie zadłużenie Miasta zbliża się stopniowo do granicy krytycznej - 60% określonej w Ustawie o finansach publicznych z 30 czerwca 2005r. Aktualnie kształtuje się ono na poziomie ponad 55% -rys. 3.17. Ten wzrost zadłużenia do poziomu 890.400.234 zł w 2012r. wynika z wydatków inwestycyjnych finansowanych głównie z funduszy europejskich, do których Miasto musi dołożyć wkład własny.

Rys. 3.17. Dług Miasta Lublin w latach 2004-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie opinii RIO, sprawozdań z wykonania budżetu oraz projektu budżetu Miasta Lublin na rok 2012

W roku 2013 prognozowany jest dalszy wzrost zadłużenia do 57,7%⁵. Jest to wysoce niepokojące zjawisko mimo optymistycznych prognoz władz Miasta, które zakładają stopniowy spadek tego zadłużenia od 2013, przy czym spadek ten w latach 2014-2016 nadal pozostanie na poziomie ponad 55%. Dopiero od roku 2017 przewidywany jest spadek długu poniżej 50%.⁶

Podobnie przedstawia się sytuacja w odniesieniu do wskaźnika spłaty zadłużenia⁷, który zbliża się do krytycznej – ustawowo zdefiniowanej - wartości 15%. W 2012r. prognozowany jest na poziomie 11,44% -rys. 3.18.

⁵Wieloletnia Prognoza Finansowa Miasta Lublin na lata 2011-2019. Objasnienia, s.13

⁶ Tamże.

⁷Wskaźnik spłaty zadłużenia - stosunek sumy kwot wydatkowanych na spłatę zadłużenia do dochodów budżetu.

Rys. 3.18 Wskaźnik spłaty zadłużenia Miasta Lublin w latach 2004-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie opinii RIO, sprawozdań z wykonania budżetu oraz projektu budżetu Miasta Lublin na rok 2012.

Biorąc pod uwagę wartości powyższych parametrów ekonomicznych należy zauważyć, że nie są one zadawalające. Z analizy materiału źródłowego⁸ wynika, że pogłębia się również problem z zachowaniem płynności finansowej Miasta Lublina.

3.5. Wnioski do części trzeciej

- Lublin ma najwyższą sumę budżetową w grupie analizowanych miast, najwyższą wartość dochodów własnych. Podobny jest udział dochodów własnych w budżecie ogółem w Kielcach, Rzeszowie i Radomiu. Gliwice to lider jeśli chodzi o udział dochodów własnych w budżecie.
- Dochody własne z tytułu podatku od osób prawnych, fizycznych i innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej są wartościowo najwyższe w Lublinie. Procentowo ich udział jest zbliżony w Gliwicach, Radomiu, Rzeszowie i Kielcach.
- Udział podatku od nieruchomości w dochodach własnych/całkowitych miasta jest zbliżony w Lublinie i w Kielcach, Rzeszowie i Radomiu. Znacznie niższy jest natomiast w Białymstoku a znacznie wyższy w Gliwicach
- Całkowite dochody budżetu miasta rosną z roku na rok, zmienia się jednak struktura. Od roku 2009 maleje udział dochodów własnych, co wynika z pojawienia się środków

⁸Opinie RIO za lata 2004-2011, sprawozdania z wykonania budżetu.

europejskich, maleje także udział w dochodach własnych wpływów z tytułu podatku od osób prawnych, fizycznych i innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej, na rzecz tych kategorii dochodów, które wspierane są najmocniej w ramach środków europejskich.

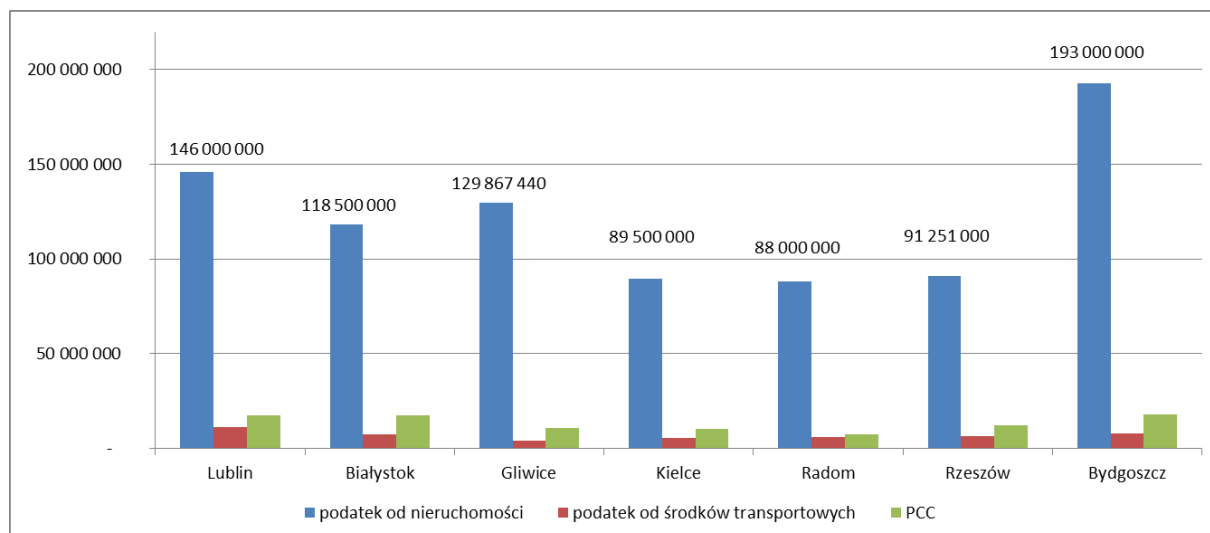
- Zgodnie z planami dochody z tytułu podatku od os. Prawnych znacznie spadają w roku 2010, jednak w latach 2011-2012 planowany jest ich wzrost.
- Analiza wydatków w kolejnych latach wyraźnie wskazuje na oszczędności dokonywane przez władze miasta w latach 2010-2011, jednak na rok 2012 planowany jest znaczny wzrost wydatków budżetu.
- Dochody realizowane w stosunku do planów są zbliżone, jednak niepokojący wydaje się fakt, iż pozytywne tendencje obserwowane w realizacji założeń mają znacznie niższe natężenie niż planowano. Szczególnie wyraźnie widać to w przypadku dochodów własnych miasta, gdzie można w roku 2010 pojawił się spadek pomimo zakładanej tendencji rosnącej.
- Pomimo rosnących dochodów całkowitych miasta niepokojący jest spadek dochodów z tytułu podatków. W przypadku realizacji budżetu spadek ten jest przy tym większy od zakładanego w projektach. Szczególnie widoczne jest to w roku 2009, gdzie zakładano wzrost, a pojawił się spadek tej kategorii dochodu, w roku 2010 również nastąpił spadek, co więcej znowu był on wyższy od zakładanego.
- Analiza danych z lat 2004-2012 zawartych w opiniach RIO oraz w sprawozdaniach z wykonania budżetu, prognozach budżetu 2012 wskazuje na pogłębiający się od 2008r. deficyt budżetowy Miasta Lublin, ze spadkiem w latach 2010 i 2011. Aktualnie w 2012 roku deficyt ten został zaplanowany na poziomie 152.085.410 zł.
- Zadłużenie Miasta Lublin zbliża się stopniowo do granicy krytycznej - 60% określonej w Ustawie o finansach publicznych z 30 czerwca 2005r. Aktualnie kształtuje się ono na poziomie ponad 55% i planowany jest jego dalszy wzrost. Jest to wysoce niepokojące mimo optymistycznych prognoz władz Miasta, które zakładają stopniowy spadek tego zadłużenia od 2013, przy czym spadek ten w latach 2014-2016 nadal pozostanie na poziomie ponad 55%. Dopiero od roku 2017 przewidywany jest spadek długu poniżej 50%.
- Wskaźnik spłaty zadłużenia zbliża się do krytycznej – ustawowo zdefiniowanej - wartości 15%. W 2012r. został skalkulowany na poziomie 11,44%.

4. Podatki od nieruchomości jako element polityki budżetowej

4.1. Struktura dochodów z tytułu podatku od osób prawnych, fizycznych i pozostałych jednostek nieposiadających osobowości prawnej w porównywanych miastach

Struktura dochodów z tytułu podatku od osób prawnych, fizycznych i jednostek nieposiadających osobowości prawnej jest oparta w większości na trzech kategoriach podatków: od nieruchomości, od środków transportowych oraz od czynności cywilnoprawnych (PCC). We wszystkich analizowanych miastach dochody z tytułu tych trzech kategorii były dominujące i w poszczególnych miastach stanowiły: Białystok (97,52%), Gliwice (98,13%), Kielce (73,28%), Lublin (94,26%), Radom (95,97%), Rzeszów (95,93%) i Bydgoszcz (98,27%) dochodów z tytułu podatku od osób prawnych, fizycznych i jednostek nieposiadających osobowości prawnej ogółem.

Wartość dochodów analizowanych miast w tych trzech najistotniejszych wartościowo kategoriach zgodnie z projektami budżetu na rok 2012 przedstawiono na rys. 4.1.

Rysunek 4.1 Dochody poszczególnych miast z tytułu wybranych trzech kategorii podatków w ujęciu wartościowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał budżetowych na rok 2012.

Dochody z tytułu podatku od nieruchomości stanowią bardzo istotną kategorię dochodów poszczególnych miast. Ich udział procentowy w dochodach własnych oraz całkowitych poszczególnych miast według projektów budżetów na 2012 rok przedstawiono w tabeli 4.1.

Tabela 4.1. Udział dochodów z tytułu podatku od nieruchomości w dochodach całkowitych i własnych poszczególnych miast w %.

Miasto	Lublin	Białystok	Gliwice	Kielce	Radom	Rzeszów	Bydgoszcz
Udział dochodu z tytułu podatku od nieruchomości w dochodach całkowitych miasta	9,03	7,86	12,72	8,31	10,47	9,76	14,2
Udział dochodu z tytułu podatku od nieruchomości w dochodach własnych miasta	16,97	28,16	21,01	17,05	21,38	24,10	43,76

Źródło: opracowanie własne

4.2. Porównanie wysokości stawek podatku od nieruchomości w porównywanych miastach

Jak wskazują przedstawione powyżej analizy, podatki od nieruchomości są ważnym źródłem dochodów budżetowych zarówno planowanych, jak i realizowanych. Podstawowe kategorie podatków od nieruchomości dotyczące podmiotów gospodarczych to podatek od budynków mieszkalnych lub ich części oraz podatek od gruntów. System stawek podatkowych obowiązujących w roku 2012 w porównywanych miastach został przedstawiony w Tabeli 4.2.

Tabela 4.2 Porównanie stawek podatkowych podatku od nieruchomości w zakresie działalności gospodarczej w wybranych miastach.

		Lublin	Białystok	Gliwice	Kielce	Radom	Rzeszów	Bydgoszcz
1	Od budynków mieszkalnych lub ich części	stawka w zł/m ²						
b	Związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej	20,00	20,65	19,5	19,01	17,7	21,05	21,1

	od gruntów:	stawka w zł/m ²						
a	Związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	0,78	0,78	0,69	0,71	0,69	0,77	0,74

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał w sprawie wysokości podatku od nieruchomości na rok 2012.

Analiza dokonana w oparciu o dokumenty samorządów lokalnych wskazuje, iż stawka podatku od nieruchomości w Lublinie nie odbiega znacząco od stawek stosowanych w innych porównywanych miastach. Stawka w przypadku budynków jedynie o 0,35 zł/m² przekracza wysokość średniej arytmetycznej porównywanych miast. Natomiast w przypadku gruntów różnica ta wynosi 0,04 zł/m².

Porównując rozwiązania wykorzystane w porównywanych miastach można zauważyć, iż politykę wspierającą określone dziedziny działalności gospodarczej władze miast wprowadzają nie tyle za pomocą obniżania stawki podatku od nieruchomości lub rezygnując z naliczania stawki w danym roku, co raczej w drodze wprowadzania preferencyjnych stawek dla tych rodzajów działalności, które zamierzają objąć szczególnym wsparciem. Przykładem mogą tu być Kielce, które stworzyły preferencyjne stawki dla takich typów działalności jak: kultura fizyczna i sport, sporty zimowe, świadczenia zdrowotne, wyroby piekarnicze i cukiernicze oraz naprawa obuwia i zegarków. Przedstawiono to w tabeli 4.3.

Tabela 4.3 Preferencyjne stawki podatku od nieruchomości dla wybranych kategorii działalności gospodarczej w Kielcach.

Budynki i budowle	Stawka w zł/m ²
Zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie kultury fizycznej i sportu	9
Zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej służących uprawianiu sportów zimowych położonych przy stokach narciarskich	7,5
Zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych na pow. powyżej 2700 m ²	1,35
Zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie produkcji wyrobów piekarniczych, cukierniczych na powierzchni do 300m ² włącznie	9
Zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie naprawy obuwia oraz zegarków	9
Grunty	Stawka w zł/m ²
Zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej bez względu na sposób sklasyfikowania w ewidencji gruntów i budynków, w zakresie kultury fizycznej i	0,36

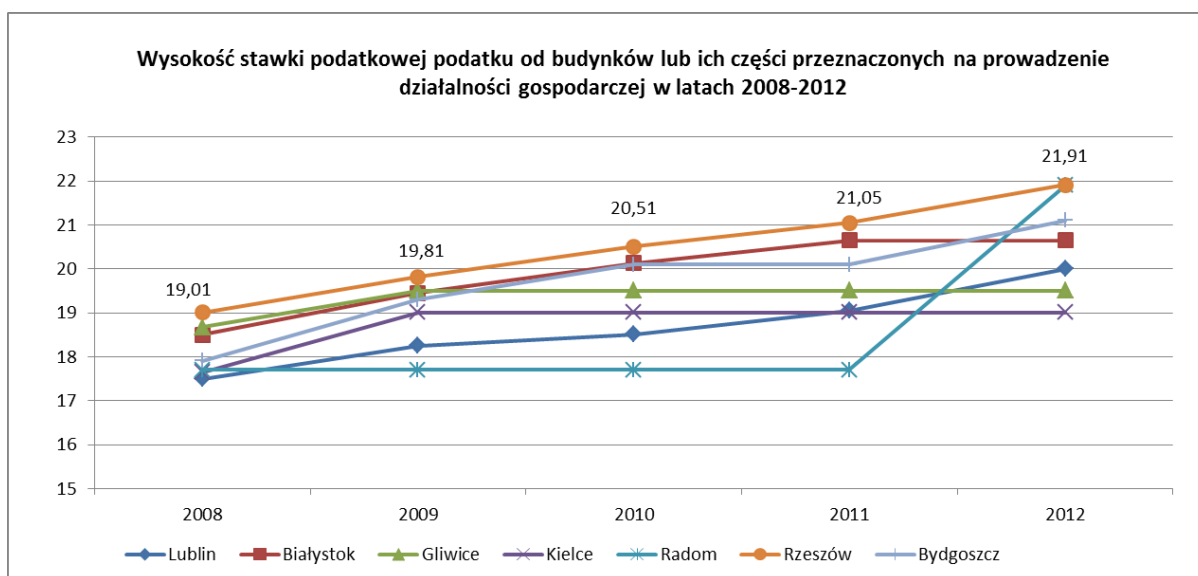
sportu	
Zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej bez względu na sposób sklasyfikowania w ewidencji gruntów i budynków, w zakresie kultury fizycznej i sportu	0,25
Zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej bez względu na sposób sklasyfikowania w ewidencji gruntów i budynków służących uprawianiu sportów zimowych położonych przy stokach narciarskich	0,71
Związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych	0,25
Zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych na powierzchni powyżej 10 000m ²	0,36
Zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie produkcji wyrobów piekarniczych, cukierniczych na pow. Do 300 m ² włącznie	0,36
Zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie naprawy obuwia oraz zegarków	0,36

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu uchwały Rady Miasta Kielce na rok 2012.

Należy także zauważyć, iż istnieje szereg zwolnień z podatku od nieruchomości. Są one zbliżone we wszystkich analizowanych miastach. Szczegółowe zwolnienia przedmiotowe w Lublinie przedstawiono w załączniku. W pozostałych analizowanych miastach istnieje zbliżony układ zwolnień podmiotowych w zakresie podatku od nieruchomości.

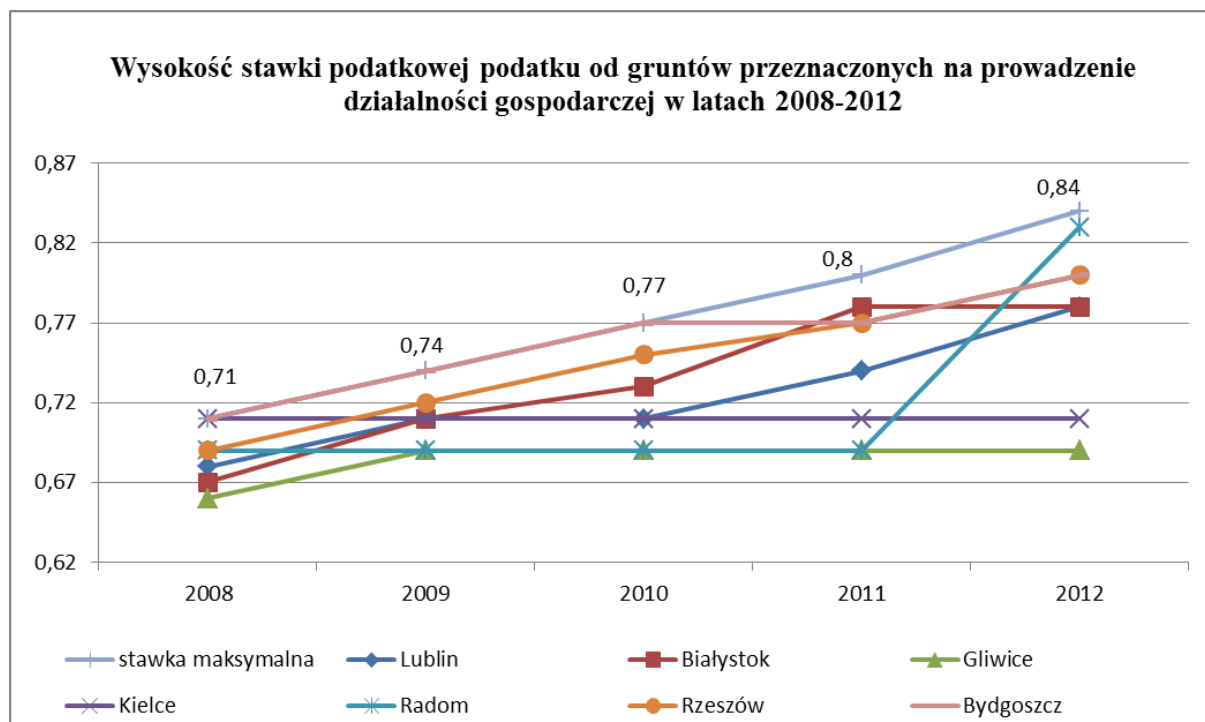
4.3. Stawka podatku od nieruchomości – analiza dynamiczna

Analiza dynamiczna objęła dane dla porównywanych we wcześniejszych analizach miast i dotyczy zakresu czasowego 2008-2010 roku (Rys. 4.2).

Rys.4.2. Stawka podatku od nieruchomości od budynków w wybranych miastach w latach 2008-2012
 Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał w sprawie wysokości podatku od nieruchomości na lata 2008 - 2012.

We wszystkich miastach widać tendencję rosnącą w stawkach podatku od nieruchomości od budynków lub ich części przeznaczonych na działalność gospodarczą. W roku 2008 Lublin był w gronie miast o najniższej stawce podatkowej w analizowanej grupie. W latach 2008-2011 stawka ta była rokrocznie podwyższana. Podobną strategię podnoszenia stawek podatkowych przyjął Rzeszów, przy czym w tym przypadku we wszystkich latach oprócz 2012 (różnica 0,03 zł) stawka przyjęta w mieście była równa maksymalnej dopuszczalnej stawce. Białystok również podnosił corocznie stawkę podatkową, jednak w roku 2012 pozostawił ją na niezmiennym poziomie. W Bydgoszczy stawka podatku była podnoszona rokrocznie w latach 2008-2010, w roku 2011 pozostała na niezmiennym poziomie, jednak już w roku 2012 została znowu podniesiona. Nie osiąga ona jednak maksymalnej możliwej wysokości. Zarówno Gliwice jak i Kielce w latach 2009-2012 pozostawiły stawki na niezmiennym poziomie. Dosyć ciekawa sytuacja pojawia się w przypadku Radomia – w mieście tym stawka nie była zmieniana w latach 2008 – 2011 i była w związku z tym zdecydowanie najniższa ze wszystkich analizowanych miast, jednak w roku 2012 została podniesiona i to do poziomu stawki obowiązującej w Rzeszowie, która jest najwyższa ze wszystkich porównywanych miast. Stawka przyjęta w Lublinie na tym tle kształtuje się na średnim poziomie.

Rys. 4.3. Stawka podatku od nieruchomości od gruntów w wybranych miastach w latach 2008-2012
 Źródło: opracowanie własne na podstawie projektów uchwał w sprawie wysokości podatku od nieruchomości na lata 2008 - 2012.

W przypadku stawki podatku od nieruchomości od gruntów przeznaczonych na prowadzenie działalności gospodarczej (rys. 4.3) zależności są zbliżone do stawki od budynków. Lublin i Rzeszów podnosiły stawki rokrocznie. Podobnie postępował Białystok, jednak w roku 2012 pozostawiono tam stawkę na niezmiennym poziomie. W Kielcach i Gliwicach stawka podatku pozostaje na niezmiennym poziomie od 2009 roku i przez to jest ona najniższa ze wszystkich analizowanych miast. W Radomiu natomiast stawka została radykalnie podwyższona w planach na 2012 rok osiągając prawie maksymalną dopuszczalną wysokość. Stawka podatku w Lublinie jest w porównaniu z innymi miastami na średnim poziomie. W Bydgoszczy w latach 2008-2010 stawki były na maksymalnym dopuszczalnym poziomie, jednak w roku 2011 pozostały na niezmiennym poziomie, a w roku 2012 pomimo wzrostu nie osiągnęły maksymalnego dopuszczalnego pułapu.

4.4. Wnioski do części czwartej

- Wysokość stawki podatku od nieruchomości związanej z działalnością gospodarczą zarówno w zakresie budynków jak i gruntów nie odbiega w Lublinie od stawki przyjętej w innych miastach, jest na średnim poziomie, przy czym podnoszona jest rokrocznie o ok. 5%.
- Na tle innych miast wyróżniają się Kielce, w których istnieje system licznych stawek preferencyjnych w zakresie form działalności objętych szczególnym wsparciem przez władze miasta, co może być ciekawą propozycją do wykorzystania także w naszym mieście.

Podsumowanie

W oparciu o dane zawarte w raporcie można sformułować następujące wnioski całościowe:

1. Władze miasta dbają o okresowe aktualizowanie zapisów strategii rozwoju miasta. Wskazane byłoby jednak określenie celów pierwszoplanowych. Czy na przykład Lublin ma być przede wszystkim miastem nastawionym na rozwój przedsiębiorczości i przemysłu, czy miastem nastawionym na rozwój kulturalny i szkolnictwa wyższego.
2. Stan przedsiębiorczości w Lublinie nie jest zadowalający i pogorszył się w ostatnim czasie. Widać to na podstawie analizy trendów a także porównań z innymi miastami. Przy czym należy podkreślić, że tych porównań nie dokonywano z miastami dynamicznie się rozwijającymi, ale raczej przeciętnymi.
3. Analizy budżetów miasta w kolejnych latach wskazują, że po latach oszczędności (2010-2011) od roku 2012 planowane są znaczne wydatki i wzrost zadłużenia.
4. Trudno jest wskazać w ramach polityki budżetowej działania, które wspierałyby przedsiębiorczość. Polityka ustalania podatków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w Lublinie nie odbiega od innych miast i nie widać tu mechanizmów wspierania przedsiębiorczości.

Na zakończenie należy podkreślić, że prezentowany tu raport powstawał w ograniczonym czasie i nie ujęto w nim prawdopodobnie wszystkich ważnych aspektów problemu. Wydaje się także, że zakres przeprowadzonych porównań z innymi miastami i województwami mógłby być bardziej wyczerpujący. Można to jednak w tym momencie pozostawić do rozważenia w następnych tego rodzaju opracowaniach.

Załącznik

Zwolnienia z podatku od nieruchomości w Lublinie

- Uchwała nr 473/XXV/2008 Rady Miasta Lublin z dnia 16 października 2008 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości w związku z realizacją nowych inwestycji w zakresie budowy parkingów wielopoziomowych i garaży wielopoziomowych na terenie miasta Lublin
 1. **Zwalnia się od podatku od nieruchomości budynki lub ich części oraz budowie lub ich części zajęte na działalność gospodarczą w zakresie prowadzenia parkingów wielopoziomowych i garaży wielopoziomowych.**
 2. **Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy nowych inwestycji.**
 3. **Zwolnienie od podatku od nieruchomości, o którym mowa w ust. 1, przysługuje przez okres 1 roku.**

- Uchwała nr 472/XXV/2008 Rady Miasta Lublin z dnia 16 października 2008 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie miasta Lublin
 1. **Zwalnia się od podatku od nieruchomości budynki lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, które stanowią nową inwestycję, jeżeli:**
 - 1) **mikroprzedsiębiorca utworzy co najmniej 2 nowe miejsca pracy związane z nową inwestycją,**
 - 2) **mały przedsiębiorca utworzy co najmniej 8 nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją,**
 - 3) **średni przedsiębiorca utworzy co najmniej 30 nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją,**
 - 4) **przedsiębiorca inny niż wymieniony w pkt 1- 3 utworzy co najmniej 150 nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją.**
 2. **Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje przez okres 12 miesięcy, od dnia powstania obowiązku podatkowego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.**
 3. **Zwolnienie od podatku od nieruchomości nie dotyczy:**
 - 1) **budynków lub ich części związanych z działalnością handlową prowadzoną na powierzchni powyżej 1800 m²,**
 - 2) **budynków lub ich części znajdujących się na terenie Podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro – Park Mielec w Lublinie.**

-
- Uchwała nr 188/XIII/2007 Rady Miasta Lublin z dnia 25 października 2007 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości w ramach programu pomocy regionalnej dla przedsiębiorców realizujących nowe inwestycje lub tworzących nowe miejsca pracy związane z nowymi inwestycjami na terenie Podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park Mielec w Lublinie

- 1. Zwalnia się od podatku od nieruchomości, grunty, budynki lub ich części, budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie Podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro – Park Mielec w Lublinie, należące do przedsiębiorców, którzy zrealizowali nowe inwestycje lub utworzyli nowe miejsca pracy związane z nowymi inwestycjami na terenie Podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro – Park Mielec w Lublinie.**
- 2. W przypadku tworzenia nowych miejsc pracy związanych z nowymi inwestycjami, przedsiębiorcy przysługuje zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, jeżeli:**
 - 1) utworzył co najmniej 2 nowe miejsca pracy związane z nową inwestycją – w przypadku inwestycji dokonywanych na nieruchomościach będących w posiadaniu mikroprzedsiębiorców;**
 - 2) utworzył co najmniej 8 nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją – w przypadku inwestycji dokonywanych na nieruchomościach będących w posiadaniu małych przedsiębiorców;**
 - 3) utworzył co najmniej 40 nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją – w przypadku inwestycji dokonywanych na nieruchomościach będących w posiadaniu średnich przedsiębiorców;**
 - 4) utworzył co najmniej 200 nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją - w przypadku inwestycji dokonywanych na nieruchomościach będących w posiadaniu przedsiębiorców innych niż mikroprzedsiębiorców, małych lub średnich przedsiębiorców.**
- 3. Zwolnieniu podlegają grunty, budynki lub ich części, budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, znajdujące się na terenie Podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro – Park Mielec w Lublinie.**